

FÖRSLAG TILL UTVECKLINGSSTRATEGI FÖR HAGALUND

SAMMANFATTNING

Detta förslag till utvecklingsstrategi för Hagalund är ett resultat av ett samarbete mellan Solna stad, Skanska, Wåhlins, Signalisten och Rikshem.

Arbetet har haft sin utgångspunkt i det beslut som kommunstyrelsen i Solna tog den 2 december 2013. Bakgrunden till beslutet är befolkningsutvecklingen i stadsdelen. Den beräknas vara oförändrad totalt sett, men samtidigt bedöms de äldre över 65 år att öka med 20%, medan de yngre i skolåldern bedöms att minska med 20%. Befolkningsutvecklingen leder till ett sämre underlag för närservice. Hagalund har nära till kommunikationer och ett geografiskt bra läge, men de boende och verksamma i området har samtidigt framfört att det saknas naturliga samband till målpunkterna Solna station och Solna centrum. Det framförs även ofta att stadsmiljön är i behov av en uppfräschning och förnyelse.

Det viktigaste under arbetet med utvecklingsstrategin har varit de dialoger som genomförts med boende och verksamma i Hagalund. Ett stort antal öppna möten för allmänheten har genomförts, det har varit möjligt att lämna synpunkter på webben (det har inkommit drygt 200 synpunkter) och möten har genomförts med föreningar och samfälligheten.

Förslagen i denna utvecklingsstrategi bygger dels vidare på de kvaliteter, verksamheter och omtyckta platser som Hagalundsborna redan tycker finns i stadsdelen, dels på att förbättra de platser som de boende mest önskar förändra. Utifrån stadens uppdrag, det dialogarbete som genomförts i stadsdelen

och de analyser som legat till grund för arbetet föreslår strategin ett antal förbättringar, som är intimt förknippade med varandra. Exempelvis är de omfattande investeringarna i stadsmiljön avhängiga de intäkter som nya bostäder ger. Således är det ett helhetspaket som föreslås för att utveckla Hagalunds goda förutsättningar.

I strategin formuleras visionen för Hagalund på följande sätt:

”Hagalund ska utvecklas till en mötesplats, mitt i Solna, med ett kulturutbud för Solnabor i alla åldrar och en mångfald av bostäder och verksamheter.”

Visionen delas in i tre övergripande mål som beskriver hur stadsdelen bör utvecklas:

1. Mångfald och kultur
2. Mitt i Solna
3. Mötesplatser för alla

Dessa mål delas upp i delmål som analyseras och pekar ut stadsdelens kvaliteter och utvecklingsbehov. Utifrån analysen har en strukturplan tagits fram som visar hur stadsdelens samband, platser och bebyggelse kan utvecklas. Följande planstrategier och åtgärder föreslås.

1. Ny bebyggelse för mer ’mångfald och kultur’

Föreslagen utbyggnad är 1100-1800 lägenheter, beroende på vilken våningshöjd som väljs. Det rör sig om hyresrätter, bostadsrätter, trygghetsboenden och LSS-boenden. Även utbyggnad av arbetsplatser föreslås. Lokaler i gatuplan för offentlig och kommersiell service, kulturverksam-

het, handel, restauranger, butiker, förskoleverksamhet och utbildning. Dessa lokaliseras i synnerhet kring centrum och längs Hagalundsgatan. Hagalunds redan rika kulturutbud förstärks genom att Solna kulturskola och Black Sheep etableras i närområdet.

2. Nya stråk för att bli mer ’mitt i Solna’

Nya stråk för att göra Hagalund ännu mer mitt i Solna är en ny trappa till Solna station och en annan ny trappa ner mot Solna centrum. Hagalundsgatan görs till stadsgata och förlängs västerut. Den nya tvärbanan och den kommande tunnelbanan stärker Hagalund som mötesplats mitt i Solna.

3. Nya parkkvaliteter för fler ’mötesplatser för alla’

En utveckling av parkerna föreslås genom att den södra parken i Hagalund får en ny fotbollplan samt nya lekmöjligheter. Den lilla parken i norra delen av Hagalund minskas till ett parktorg som blir nya Hagalunds torg med en lekplats i mitten. Detta blir den viktigaste mötesplatsen i stadsdelen i korsningen mellan Hagalundsgatan och stråket mellan Solna station och Solna centrum.

Huvudprincipen för utvecklingen är ”från plats till projekt”, dvs allt byggande ska ta utgångspunkt i att skapa en bättre offentlig stadsmiljö. Strategin föreslår följande fyra platsprojekt:

- Hagalundstrappan kopplar till Solna station
- Hagalunds torg och centrumkvarter utvecklas
- Hagalundsparken aktiveras
- Hagalundsgatan blir stadsgata

Utöver dessa åtgärder finns också möjliga projekt i Hagalunds omgivning som ytterligare skulle förbättra Hagalund sammanhang. Solna station kan få ett torg. Solnavägen kan bli stadsboulevard. Biliautomten stadsutvecklas.

INNEHÅLL

1. INLEDNING	5
Bakgrund och syfte.....	6
Kort om Hagalund	6
Planeringsförutsättningar.....	10
2. DIALOG	13
Bästa platserna enligt Hagalundsborna	14
Utvecklingsbehov enligt Hagalundsborna	15
Efterfrågade åtgärder.....	17
3. MÅL	20
4. ANALYS	23
Mångfald och kultur	54
Mitt i Solna	31
Mötesplatser för alla	39
5. STRATEGI	47
Strukturplan	48
Platsprojekt	54

KONSULTER: SPACESCAPE

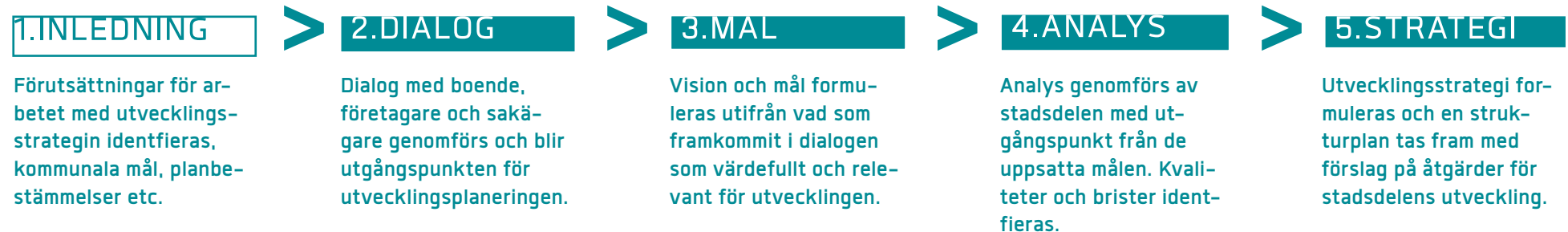
Alexander Ståhle, uppdragsansvarig

Tobias Nordström, handläggande

Linda Sofi Bäckstedt, medverkande

Oskar Sirland, medverkande

RAPPORTSTRUKTUR OCH ARBETSSÄTT - FRÅN DIALOG TILL STRATEGI

An aerial photograph of the Hagalund urban area in Stockholm. A dotted white line outlines a specific development zone that includes several large apartment buildings, green spaces, and a road intersection. The surrounding area shows a mix of residential buildings, parking lots, and infrastructure like a highway on the right.

I detta kapitel beskrivs bakgrunden för arbetet att göra en utvecklingsstrategi för Hagalund, planeringsförutsättningarna samt här ges en kort beskrivning av Hagalund och dess historia.

1. INLEDNING

BAKGRUND OCH SYFTE

Solna stad, Skanska, Wåhlins, Signalisten och Rikshem har tillsammans inlett ett utvecklingsarbete för att undersöka möjligheterna att förbättra attraktiviteten i stadsmiljön och undersöka hur stadsdelen skulle kunna förtätas, för att öka det lokala service- och kulturutbudet.

I detta arbete har Spacescape engagerats för att genomföra en analys och i nära dialog med parterna ta fram en utvecklingsstrategi för stadsdelen. Ett mycket viktigt underlag i detta arbete utgörs av den breda dialog som kommunen genomfört med de boende i Hagalund. Detta har skett genom gåturer, kontinuerliga möten, enkäter och nu med denna utredning även genom ett webbforum - "Tyck om Hagalund". Dialogen har pågått under en längre tid och lett till en god kunskap om vilket utvecklingsbehov som Hagalundsborna själva ser. Tidigare dialogarbete genomfördes av White Arkitekter på uppdrag av Wåhlins och Signalisten.

Denna utredning har därmed följande syften:

- Summera det lokala dialogarbetet
- Föreslå mål för utvecklingsarbetet
- Analysera stadsmiljöns kvaliteter och brister utifrån uppställda mål
- Ta fram en utvecklingsstrategi

HAGALUNDSGATAN

KORT OM HAGALUND

HAGALUNDS HISTORIA

Solna kommuns historia är lång. Stora delar av Stockholms innerstad tillhörde Solna socken fram till 1600-talet. Hagalund blev municipalsamhälle år 1899 och hade till en början en småstadskaraktär med en mångfald av mindre friliggande hus med trädgårdar och verksamheter på markplan. År 1943 blev Hagalund en del av det nya Solna stad och efter ett byggnadsförbud i stadsdelen antogs en ny stadsplan år 1969, efter en tids motsättningar (Solna stad 2013).

Syftet var att genomföra en omvandling av Hagalund, som ansågs vara förfallet. Resultatet blev bl.a Blåkulla - åtta höga flerfamiljshus med en funktionsuppdelning mellan bostäder och affärsverksamhet (Solna stad 2013). Den moderna bebyggelsen i Hagalund följer främst storskaliga ideal från 1960- och 70-talet i samband med Miljonprogrammet (ÖP 2006).

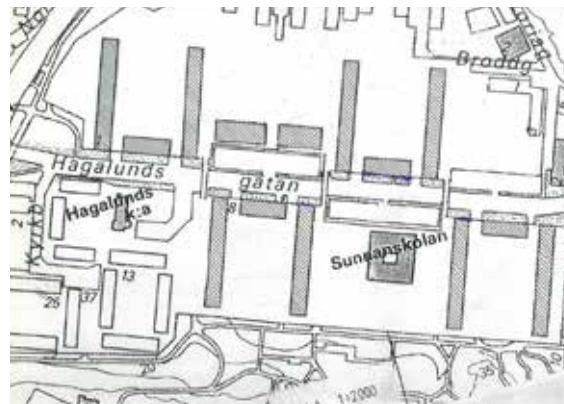
Inom stadsdelen finns flera kulturhistoriskt värdefulla miljöer och byggnader. Exempel på dessa är Hagalundshuset/Blåkulla, gamla Hagalund och Hagalunds industriområde, samt 1950-talsbebyggelse vid Förvaltarvägen, kvarteret Fjorden, kvarteret Nordan och Stinsbostaden vid Solna station. Fornlämningar i form av gravfält, runristning och vägmärke förekommer på tre platser (ÖP 2006).

PLAN FÖR NYA HAGALUND FRÅN 1889

HAGALUNDS STADSMILJÖ FÖRE MILJONPROGRAMMET
(WHITE 2012)

HAGALUNDS OMVANDLING UNDER MILJONPROGRAMMET
(WHITE 2012)

HAGALUND EFTER MILJONPROGRAMMET

LÄGET I STADEN

Hagalund befinner sig i ett mycket attraktivt läge genom nära gång- och cykelavstånd till flera olika viktiga destinationer i omgivningen. Inom 20 minuters gångavstånd når man både Arenastaden, tvärbanan, Hagaparken, Solna Centrum och tunnelbanan.

Den omfattande stadsutvecklingen kring Hagalund kommer leda till ett än mer attraktivt läge, både i form av ett större handelsutbud och bättre kommunikationer i närheten.

REFERENS: THE 20 MINUTE NEIGHBORHOOD

Att kunna nå alla de viktiga vardagsdestinationerna inom ett kort och gång- och cykelavstånd är en av de viktigaste strategierna i Portlands nya utvecklingsstrategi (The Portland plan 2012)

AVSTÅND TILL VIKTIGA MÅLPUNKTER

DEMOGRAFI & BEBYGGELSE

Enligt befolkningsdata från FastPak 2010 (boende) och PAR 2006 (arbetande), finns i Hagalund en total befolkning på 5147 personer. Utav dessa är omkring 4758 boende och 387 arbetande, vilket ger en boendeandel på 92% i stadsdelen.

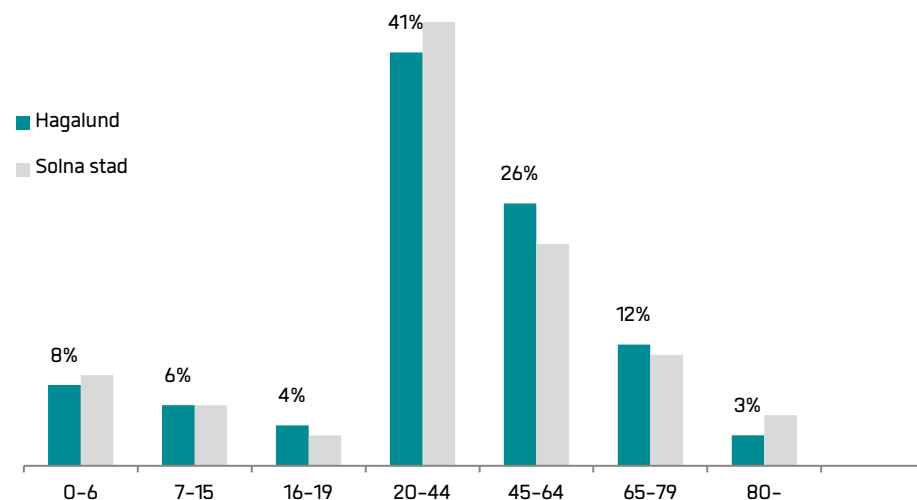
Åldersfördelningen i Hagalund framgår av stapeldiagrammet (TMR 2011).

Enligt befolkningsprognosen för Hagalund beräknas andelen unga inom några år att minska med ca 20% medan äldre över 65 år ökar med 20%.

Utifrån tillgänglig statistik för 2006 visar sig Hagalund ha en något lägre andel förvärvsarbetande befolkning än i övriga Solna stad. Hagalundsborna har en eftergymnasial utbildning som är något lägre än för övriga Solna stad (TMR 2011).

Summerat visar statistiken på en något lägre socioekonomisk nivå i Hagalund än i övriga Solna, men det ska påpekas att skillnaderna inte är stora. I jämförelse med andra områden från miljonprogramstiden har Hagalund exempelvis en hög utbildningsnivå och stor andel förvärvsarbetande.

Det finns 2100 lägenheter i Hagalund varav 45% är hyresrätter och 55% är bostadsrätter.

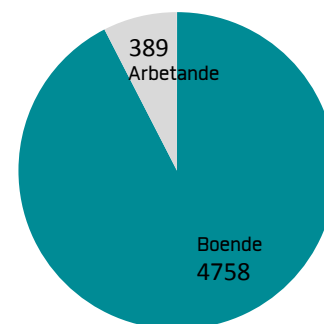

(TMR 2011)

ÅLDERSFÖRDELNING

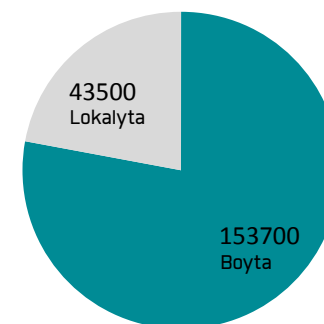
KORTA FAKTA

Antal boende	4 758
Antal arbetande	387
Bostadsyta	153 700 kvm
Antal bostäder	2 100 lgh
Andel hyresrätter	45 % hyresrätter
Antal arbetsplatser	72
Lokalyta	43 500 kvm

(FastPak 2010)

ANDEL BOENDE OCH ARBETANDE

(FastPak 2010)

ANDEL LOKAL- OCH BOYTA

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

ALLMÄNNA INTRESSEN

KULTURMILJÖ

I Hagalund är både Gamla Hagalund samt "Blåkulla" bedömda att vara kulturhistorisk värdefull miljö, medan Hagalunds vattentorn och husen som tillhör Gamla Hagalund är bedömda att vara kulturhistorisk värdefulla byggnader i Solnas översiktsplan. I Riksantikvarieämbetets från 2010 står följande om "Blåkulla".

"På hagalundsberget i stadsdelen Hagalund i Solna uppfördes i början på 1970-talet ett bostadsområde som i dagligt tal har fått benämningen Blåkulla. Det domineras av åtta skivhus i fjorton våningar med fasader klädda i ljusblå plåtkassetter och sockelvåningar i orange klinker. Bostadshusen är parallellt placerade i två rader om fyra hus på varsin sida om lokalgatan Haglundsgatan. De har placerats i nordsydlig riktning, svagt vända mot väster, fritt i terrängen. Området begränsas av sluttningarna mot Frösundaleden och Hagalundsparken."

KULTUR OCH FRITIDSAKTIVITETER

Fritidsverksamhet för ungdomar finns i kv Odin. I Hagalundsparken bedrivs fritidsverksamhet för yngre ungdomar. I närområdet finns etablerade replokaler för musikband och det planeras en kom-

munal verksamhet – Black Sheep – som flyttar till lokaler i närområdet under hösten 2014. I lokaler i närområdet finns också Liljevalchs etablerade. I området bedriver den ideella föreningen Blue Hill verksamhet för ungdomar. I området finns även Olle Olssonmuseet och flera kulturbyggnader. Det finns även idrottshall och en mindre fotbollsplan.

SKOLOR OCH FÖRSKOLOR

Det kommer behöva etableras såväl nya förskolor, som ersätter de som kan komma att försvinna vid nybyggnation, som helt nya förskolor till följd av beräknad befolkningsökning. Tidigast år 2020 beräknas det finnas behov av en ny skola i centrala Solna. För att möta det behovet har staden kvar gamla byggnaden Fridhemsskolan som då kan startas upp igen.

TRAFIK

Frösunda är en sekundärled för farligt gods, vilket innebär att avståndet till bebyggelse kan reduceras i viss mån beroende på vilken verksamhet det gäller. Detta kräver dock särskilda riskutredningar.

FASTIGHETER OCH FASTIGHETSÄGARE

I dagsläget finns sex olika fastighetsägare i Hagalund, inklusive Solna stad. Till ytan är Solna stad den största fastighetsägaren. Solna stad äger framför allt gatu- och parkmark men även fastigheterna Sunnan 17, 18, 21 och 24. Bostadshusen med hyresrätter norr om Hagalundsgatan ägs av Signalisten och Rikshem. Söder om Hagalundsgatan ägs samtliga fastigheter med bostäder av bostadsrättsföreningar. Fastigheten Sunnan 21 är upplåten med tomt rätt till Stendörren AB.

Fastighetsägarna i området har en gemensam samfällighet som äger broar och loftgångar i området, samt ansvarar för gång- och cykelbanor med belysning.

Det informella gångstråket ner till Solna station och marken i anslutning till Solna station ägs av trafikverket.

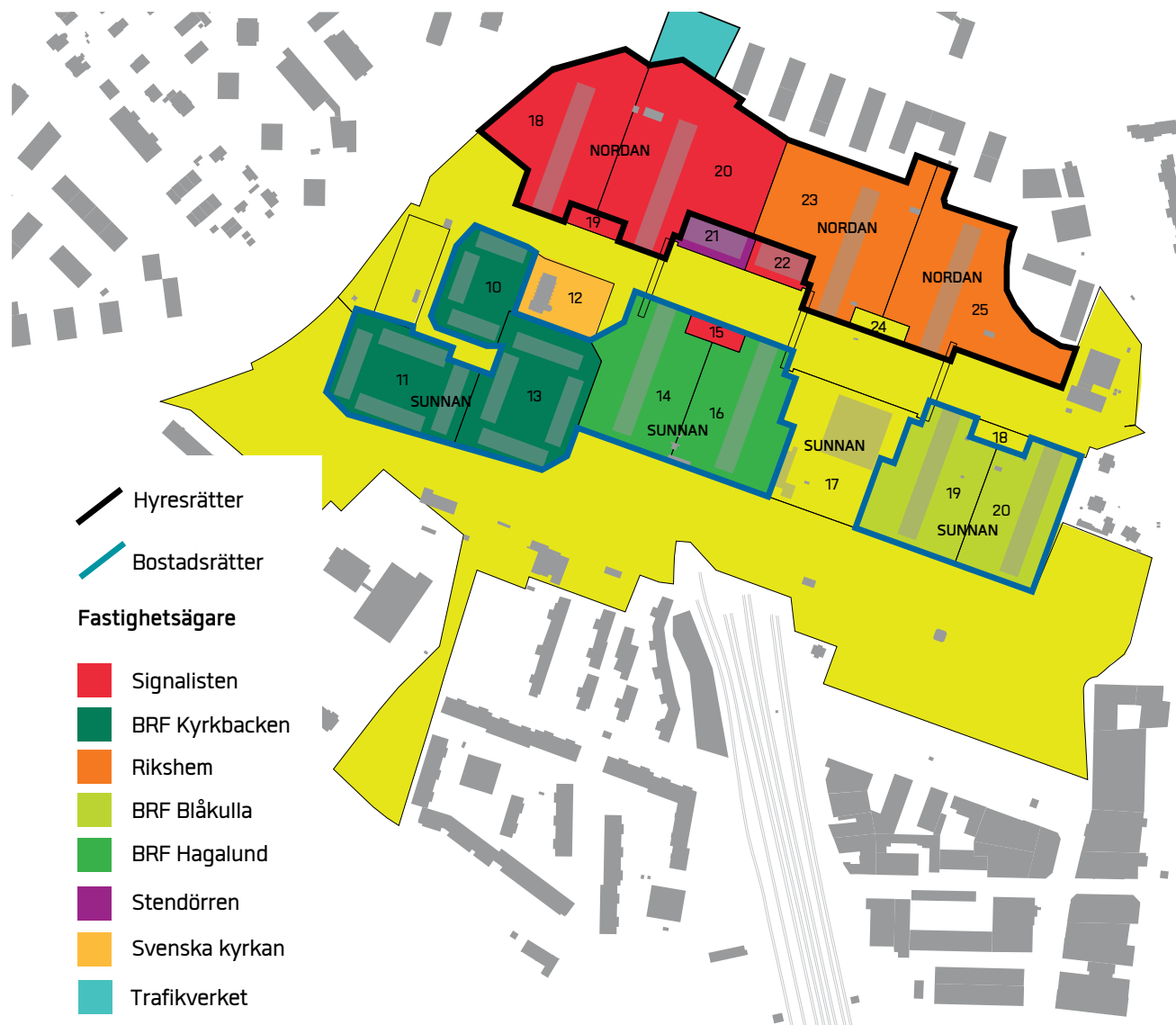
Inom Hagalund finns följande fastighetsytor:

BOSTADSYTA 153 700 KVM

LOKALYTA 43 500 KVM

TOTAL BTA 197 200 KVM

ANTAL LGH 2100 ST

PÅGÅENDE PLANERING

Kring Hagalund planeras för stora förändringar. Nordväst om stadsdelen växer Arenastaden fram med över 25 000 arbetsplatser och över 100 000 m² handel i "The Mall of Scandinavia".

Detaljplaner finns också för utveckling av Bilia-fastigheten nordost om Hagalund. Här planeras för 800 bostäder och 70 000 m² verksamhetsyta i en kvarterstadsstruktur.

Mer långsiktiga idéer på att utveckla hela Solnavägen till en stadsgata finns också, inklusive planer för att förtäta området kring Solna Centrum. Redan pågående och kommande planer kan tänkas ge ca 2000 nya lägenheter utmed Solnavägen.

Till dessa planprojekt tillkommer också utbyggnaden av tvärbanan och tunnelbanan till Solna station/Arenastaden. Tvärbanan startar i augusti 2014 och tunnelbanan är planerad till 2022.

Nuvarande pendeltågsstation/uppgång i södra delen av Solna station får med säkerhet en anslutning till den tunnelbanestation som ska byggas vid Arenastaden. Det innebär i praktiken att Hagalund får en t-baneanknytning vid Solna station.

PÅGÅENDE PLANER

"Sätt bänkarna där folk vill sitta".

CITAT FRÅN EN BOENDE I HAGALUND I "BLÅKULLA - EN ETNOGRAFISK STUDIE SOM UNDERLAG FÖR UTVECKLING, 2010

"Jag tror att det är olagligt att ha trappor i så dåligt skick som de runt om i Hagalund"

CITAT FRÅN EN BOENDE I HAGALUND GENOM "TYCK OM HAGALUND" - EN MÖTESPLATS PÅ NÄTET 2014

"Ett torg är normalt en plats som folk rör sig över av naturliga skäl. Så är inte fallet med Hagalunds torg."

CITAT FRÅN EN BOENDE I HAGALUND GENOM "TYCK OM HAGALUND" - EN MÖTESPLATS PÅ NÄTET 2014

"Mycket bra plats för socialt umgänge eller avkoppling. Man kan sitta och läsa, grilla med vänner, spela boll eller annat. En mycket bra plats att träffas på."

CITAT FRÅN EN BOENDE I HAGALUND GENOM "TYCK OM HAGALUND" - EN

I detta kapitel beskrivs den dialog som genomförts med Hagalundsborna, tidigare, samt i webbforum och intervjuer.

2. DIALOG

DE BÄSTA PLATSERNA - ENLIGT HAGALUNDSBORNA

Flera olika dialoger har genomförts med Hagalundsborna. 2010 genomfördes en etnografisk intervjustudie med gåturer och möten av White Arkitekter. Under 2013 har webbforumet "Tyck om Hagalund - en mötesplats på nätet" varit öppet för alla att ge synpunkter på stadsdelen, och under 2013-2014 har även flera öppna medborgarmöten genomförts. En viktig fråga var Hagalunds kvaliteter - vilka är de bästa platserna.

"SÖDRA PARKEN" ÄR DEN BÄSTA PLATSEN

Den gröna södra sidan av Hagalund är mest populär, särskilt bland kvinnor, men "Södra parken" har också brister, så som skadegörelse och otrygghet.

"GAMLA HAGALUND" ÄR NÄST MEST POPULÄR

Gamla Hagalund är både populär som mötesplats och för sin kulturmiljö.

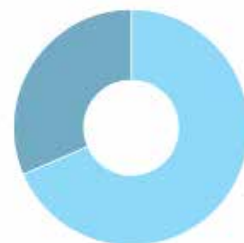
FÅ TYCKER TILL OM GÅRDARNA

Endast två personer har nämnt innergårdarna som bästa platsen.

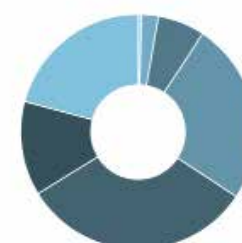
📍 BÄSTA PLATSEN 📍 FÖRBÄTTRA PLATSEN

KÖN

ÅLDER

■ Kvinnor
■ Män

■ 1-9
■ 10-19
■ 20-29
■ 30-39
■ 40-49
■ 50-59
■ 60+

74
BÄSTA
PLATSEN

216
PLATSER

142
FÖRBÄTTRA
PLATSEN

UTVECKLINGSBEHOV - ENLIGT HAGALUNDSBORNA

På nätet och i intervjuer har många synpunkter och förslag kommit på förbättringar. Dessa är en viktig utgångspunkt för utvecklingstrategin. Alla förslag går inte att förverkliga men de visar vad Hagalundsborna tycker är viktigt att förbättra.

BEHOV AV BÄTTRE SAMBAND MED OMGIVNINGEN

För många Hagalundsbor är Hagalunds svaga samband till omgivningen ett stort problem till vardags. De mest genå vägar är upptrampade stigar och de planerade vägar är både oöna och mindre välskötta. Tillgänglighet handlar inte heller bara om den fysiska möjligheten att röra sig. Den är också intimt förknippad med trygghet, såväl vad gäller den upplevda risken att bli skadad i trafiken eller bli utsatt för våld. Många av passagera till Hagalund sker i mindre överblickbara miljöer utan omgivande byggnadsentréer. Det finns därför ett stort behov av öna välskötta och trygga stråk mellan Hagalund och omgivningen.

BEHOV AV BÄTTRE GÅNGSTRÅK INOM HAGALUND

Om Hagalunds gångstråk brister i social trygghet är trafiksäkerheten desto större, på grund av den långt gångna trafiksepareringen. Baksidan av trafiksepareringen är dock att planskildheten mellan Hagalundsgatan och det övre planet för gående och cyklister har lett till en stadsmiljö längs Hagalundsgatan som många upplever som "tråkig" och "anonym". Det finns därför ett behov av att

"Mycket bra plats för socialt umgänge eller avkoppling. Man kan sitta och läsa själv, grilla med vänner, spela boll eller annat. En mycket bra plats att träffas på.."

ÅSIKT OM ROSENGÅRDEN - TYCK OM HAGALUND

"Många genar ner för branten när de ska till bussen tåget och jag har vänner som brytit ben och armar där."

ÅSIKT OM STIGEN NER TILL SOLNA STATION - TYCK OM HAGALUND

"Ett torg är normalt en plats som folk rör sig över av naturliga skäl. Så är inte fallet med Hagalunds torg."

ÅSIKT OM HAGALUNDSTORGET - TYCK OM HAGALUND

"Platsen saknar själ. Centrum utgörs av platta parkeringsplatser där ingen vill vistas. Märkliga gångbroar förbinder de olika delarna."

ÅSIKT OM HAGALUNDSGATAN OCH HAGALUNDS CENTRUM - TYCK OM HAGALUND

"För många barnfamiljer utgör den en bra sommarvistelse när de inte har möjlighet att resa bort på semester eller har tillgång till "fritidshus"."

ÅSIKT OM HAGALUNDSPARKEN - TYCK OM HAGALUND

bättre koppla samman de två planen men samtidigt tillvarata trafiksäkerheten för att inte minska ett av stadsdelens största värden idag.

BEHOV AV MER VISTELSEVÄNLIGA OCH OMHÄNDERTAGNA PLATSER

Hagalund upplevs som en grön stadsdel. Den södra gröna sidan av Hagalund (som verkar sakna ett namn ens i folkmun) upplevs av många som en stor kvalitet. Med de stora grönytorna kommer också ett stort skötselansvar och många upplever att skötseln behöver förbättras. Bland Hagalundsborna finns många idéer om hur den gröna sidan skulle kunna aktiveras. Exempelvis Café i Vattentornet , vattenlek, utegym och isbana vintertid.

För att upprätthålla Hagalunds gröna värden är det viktigt att grönytorna sköts och aktiveras i form av fler olika aktiviteter.

Bättre skötsel är den vanligaste föreslagna åtgärden för att öka trivselen i stadsmiljön. Delar av skötselansvaret ligger hos Hagalunds samfällighetsförening. Det är därför särskilt viktigt att försöka samordna skötselaktiviteterna, inte minst då boende och besökare inte uppfattar skillnaderna i huvudmannaskap.

BEHOV AV ETT STÖRRE SERVICEUTBUD OCH EN NATURLIG MÖTESPLATS VID HAGALUNDS CENTRUM

Idag finns ett missnöje med utbudet av lokal service, såväl kommersiell som offentlig. Det bristande utbudet kopplas ihop också med Hagalunds Centrums bristande stadsmiljö. Hagalunds Centrum är idag inte en mötesplats av vikt för Hagalundsborna. Det gör att hela stadsdelen idag saknar en naturlig mötesplats. Centrumets brister i utbud, mindre omhändertagna stadsmiljö och trafiksepareringen nämns som orsaker till detta.

EFTERFRÅGADE ÅTGÄRDER PÅ KORT SIKT

NY TRAPPA TILL SOLNA STATION SAMT BÄTTRE SKÖTSEL AV BEFINTLIG TRAPPA

Det behövs en genare trappa till Solna station. Den befintliga måste få bättre underhåll. Svårt för såväl barnvagnar och äldre att ta sig upp eller ner.

NY GEN OCH BELYST TRAPPA MELLAN SOLNA CENTRUM OCH HAGALUND

Idag upplever framför allt många kvinnor den vanliga vägen som mörk och enslig.

AKTIVITETER SOM DRAR MÄNNISKOR TILL SÖDRA PARKEN

Exempelvis grillplatser, basketsplan, skateboard, vattenlek, sommarföreläsningar, teater. Många upplever också att det saknas aktiviteter under vintern.

FLYTTA MILJÖSTATIONEN FRÅN HAGALUNDS TORG

Miljöstationen bidrar till ett skräpigt intryck.

MER GRÖNSKA OCH BÄTTRE SKÖTSEL LÄNGS HAGALUNDSGATAN

Hagalundsgatan skulle kunna få träd och blomlådor för att bli trevligare. De hastighetssäkrade övergångsställena bör också ses över och en ev mittlinje mellan gång och cykeltrafik målas.

TA BORT BUSKAGE

Längs många av gångvägarna och även på innergårdarna finns planterade buskar som både förhindrar gena passager och som försämrar överblicken

BÄTTRE SKÖTSEL OCH BÄTTRE SITTPLATSER VID ROSENTRÄDGÅRDEN

Många upplever Rosenträdgården som en bra plats men delar behöver förbättras. Särskilt sittplatserna är dåliga.

SITTBÄNKAR VID VATTENTORNET

Från vattentornet har man fin utsikt.

ODLING PÅ OFFENTLIGA YTOR SOM ORGANISERAS AV DE BOENDE

Exempelvis mellan (Hagalundsgatan) 7:ans hus och längs gångväg mot spåren.

EFTERFRÅGADE ÅTGÄRDER LÅNG SIKT

RULLTRAPPA ELLER HISS UPP TILL HAGALUND

Många upplever att backarna upp till Hagalund är mycket besvärliga och att bara en hiss eller rulltrappa skulle göra stråket attraktivt. Bygg genare trappor ner till Solna station

TA BORT PARKERINGSPLATSER OCH AKTIVERA HAGALUNDSGATAN MED BEBYGGELSE OCH LOKALER

Många upplever att det behövs mer liv och rörelse längs Hagalundsgatan. På parkeringsplatserna skulle man istället kunna bygga nya hus med lokaler i gatuplan.

LEVANDEGÖR HAGALUNDS CENTRUM OCH KOPPLA SAMMAN DET MED HAGALUNDS TORG

Café, glada färger, torghandel, blommor. Aktiva kanter. Bättre omhändertagande av sittplatser, belysning och allmän skötsel. Bättre samband mellan gångbro och gata. Trafiksäkerheten som gångbroarna medför lyfts också fram som en kvalitet för barn och äldre.

TERASSER OCH PRIVATA UTEPLATSER FÖR DE SOM BOR LÄNGST NER I HUSEN

Privata uteplatser ses som en stor kvalitet.

MER SERVICE OCH VERKSAMHETER FÖR OLIKA GRUPPER

Bibliotek, film, biljard, ungdomslokal. Gårdarna är främst utformade för mindre barn och i Hagalunds Centrum finns ingen lokal för ungdomar dagligen. Centrum ses ändå som den naturliga platsen att träffas på, även om den upplevs som tråkig. Många ser också ett stort behov av en skola, efter att Fridhemsskolan lades ner.

CAFÉ I GAMLA HAGALUND OCH I VATTENTORNET

Många Hagalundsbor tycker det saknas lokala mötesplatser och ser caféer som ett sätt att också levandegöra platser runt omkring i Hagalund.

OM ATT FÖRBÄTTRA ENTRÉN TILL HAGALUND:

“Alternativ plats för
rulltrappa och entré till
Hagalund från Solna
station. Kan samordnas
med bebyggelse
längs hela sidan mot
Frösundaleden.”

Kvinna 60- år, citat ur webbdialogen
'Tyck om Hagalund'

I detta kapitel beskrivs den vision och de mål som formulerats för stadsdelens framtida utveckling. Målen ligger till grund för den analys som beskrivs i nästa kapitel.

3. MÅL

VISION OCH MÅL

Utifrån dialogarbetet med Hagalundsborna och kommunens mål har följande vision och mål föreslagits till grund för utvecklingsstrategin. Målen utgör bakgrund till stadsbyggnadsanalysen i nästa kapitel och har delats upp i tre teman som visat sig vara centrala för Hagalundsborna.

MÅL

De tre huvudmålen är

1. MÅNGFALD OCH KULTUR

2. MITT I SOLNA

3. MÖTESPLATSER FÖR ALLA

Dessa har brutits ned till ett antal delmål som i följande kapitel analyseras utifrån olika typer av kunskapsunderlag och forskningsbaserade metoder. Här nedan beskrivs målen kortfattat och varför de är viktiga för Hagalunds framtida utveckling.

VISION

Hagalund ska utvecklas till en mötesplats, mitt i Solna, med ett kulturutbud för Solnabor i alla åldrar och en mångfald av bostäder och verksamheter.

1. MÅNGFALD OCH KULTUR

Detta huvudmål handlar om att stadsdelen ska leva och att det ska finnas ett utbud av service, bostäder, arbetsplatser och lokaler samt att stadsbilden ska vara varierad och karaktärsfull.

Täthet som stödjer serviceutbud och stadsliv

Utbudet av service är beroende på mängden boende och arbetande i stadsdelen. Ju fler människor desto bättre underlag finns för service och lokaler.

Ett kulturutbud för Solnabor i alla åldrar

Kulturlivet är viktigt för en stadsdels identitet och kreativitet. Kulturverksamheter för barn och unga och gamla behövs i en levande stadsdel.

Bra lägen för lokaler

För att service och handel ska kunna överleva behövs inte bara ett befolkningsunderlag utan även att lokaler ligger i bra lägen, där gångflödena är stora.

En mångfald av bostäder

För att många olika människor ska kunna bo och bo kvar behövs det ett varierat utbud av bostadsstorlekar, upplåtelseformer och boendeformer.

En stadsbild med stark karaktär

Stadsbilden avspeglar det samhälle som byggts. Det är viktigt att äldre kulturmiljöer bevaras men också att nya tillkommer som avspeglar vår tid.

2. MITT I SOLNA

Detta huvudmål handlar om mobilitet och tillgänglighet. För trafikplaneringen är prioriteringen först och främst gående och cyklister, samt att kollektivtrafiken får ett bra utrymme.

Sammankopplad med staden

För att det ska vara lätt att ta sig runt i en stadsdel krävs det att gångbanor, cykelbanor och gator är ett sammanhängande nät. Detta gör inte bara att tillgängligheten är god överallt utan även att människor från olika delar av staden kan mötas. En sammankopplad stadsdel är således även viktig för den sociala integrationen.

Orienterbara målpunkter

Viktiga målpunkter som pendeltågstationen, tunnelbanan, tvärbanan och köpcentrum ska vara lätta att nå och lätta att hitta till.

Trygga levande gångstråk

För att en stadsdel ska vara bra att gå genom krävs inte bara ett sammankopplat nät, utan även att gångstråken i sig upplevs trygga och trivsamma. En grundförutsättning för detta är att entréer, fönster och lokaler ligger längs stråken så att den som rör sig i gatumiljön känner sig sedd och inte ensam.

Gena säkra cykelstråk

Cykeln kan i många fall ersätta bilen. För att det ska vara lätt att cykla behövs gena och trafiksäkra cykelstråk till, från och genom stadsdelen.

Tillgänglighet med bil

Många är i behov av bilen och det ska vara möjligt att kunna köra fram till alla bostadsentréer. Parkering ska finnas inom gångavstånd från bostaden. Biltillgänglighet ska finnas men utan att det sker på bekostnad av gående och cyklister. Utnyttjandegraden av parkeringsplatser bör vara hög.

Trafiksäker stadsmiljö

Det är viktigt att skapa en säker miljö för oskyddade trafikanter. Detta görs vanligen med en viss uppdelning av trafikytor i trottoarer, cykelbanor, gånggator och hastighetsbegränsningar.

Lättillgänglig kollektivtrafik

Tillgång till kollektivtrafik är nödvändig för en fungerande stad. Hagalund är väl försörjt med kollektivtrafik som ytterligare kommer att förbättras med den nya tvärbanan och tunnelbanan.

3. MÖTESPLATSER FÖR ALLA

Detta huvudmål handlar om att stadsdelen ska ha en rik natur, tydligt offentliga parker och lekplatser som har en mångfald av värden för barn och gamla.

Platser med en mångfald av kvaliteter

För att parker och offentliga utemiljöer ska vara levande måste de vara attraktiva för många olika typer av människor, intressen och åldersgrupper.

Nära grönområden och rekreation

Det har ett stort värde och är bra för hälsan att bo nära natur och parker. Helst bör bostäderna ligga inom 300 meters gångavstånd från närmaste grönområde.

Platser för barn och unga

Barn och ungdomars platser i stadsdelen är särskilt viktiga att utveckla och det för både pedagogiska och rekreativa ändamål. Lekplatser och idrottsplatser förvaltas och utvecklas av kommunen och föreningar.

Tydligt offentligt, gemensamt, privat

För att natur, parker och utemiljö ska kunna användas av alla så bör det vara tydligt med vad som är tillhörigheten. Offentligheten är särskilt viktig att försvara.

Omhändertagen stadsmiljö

Skötsel och underhåll är viktigt för en välfungerande stadsmiljö och för stadsdelens identitet.

I detta kapitel beskrivs de analyser som genomförts av Hagalund. Analyserna tar sin utgångspunkt från de formulerade målen och är alltså en analys av hur målen uppfylls idag. Målen är indelade i tre huvudmål.

4. ANALYS

1. MÅNGFALD OCH KULTUR

TÄTHET SOM STÖDJER SERVICEUTBUD OCH STADSLIV

ANALYS: SERVICEUTBUDET ÄR IDAG VIKANDE

Enligt forskning finns ett starkt samband mellan täthet och serviceutbud. En handelsanalys har genomförts som pekar på att Hagalund har idag ett vikande serviceutbud på grund av ett minskande serviceunderlag och ökad konkurrens.

SLUTSATS: ETT TILLSKOTT PÅ MINST 1500 BOSTÄDER BEHÖVS FÖR ATT FÅ ETT BRA SERVICEUTBUD

En grov uppskattning är att Hagalund behöver åtminstone 1500 nya bostäder för att nå en hållbar täthet, som stöder ett större serviceutbud. Med tanke på närheten till stora handelsområden som Arenastaden och Solna Centrum, så behövs en större täthet.

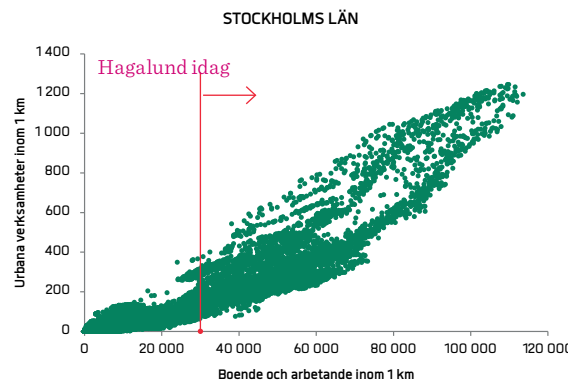

FIG. HÖG BEFOLKNINGSTÄTHET INOM GÅNGAVSTÅND GER ETT STÖRRE LOKALT SERVICEUTBUD

Diagrammet ovan är hämtat från Spacescape och Evidens utredning om värdering av stadskvalitet. Sambandet mellan antal boende och arbetande inom 1 km gångavstånd och antal restauranger handel och kultur är 90%.

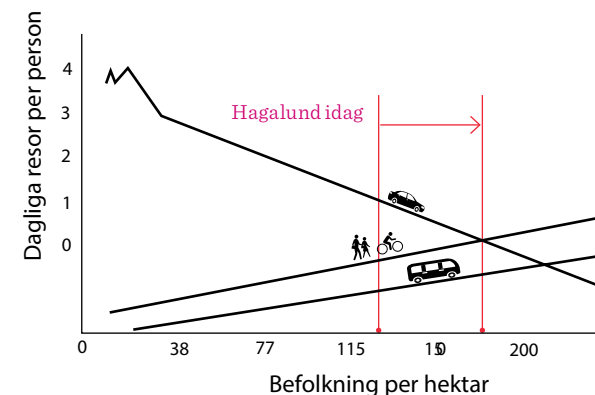
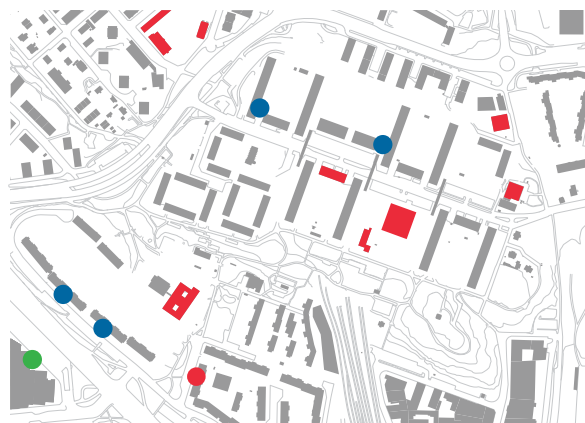

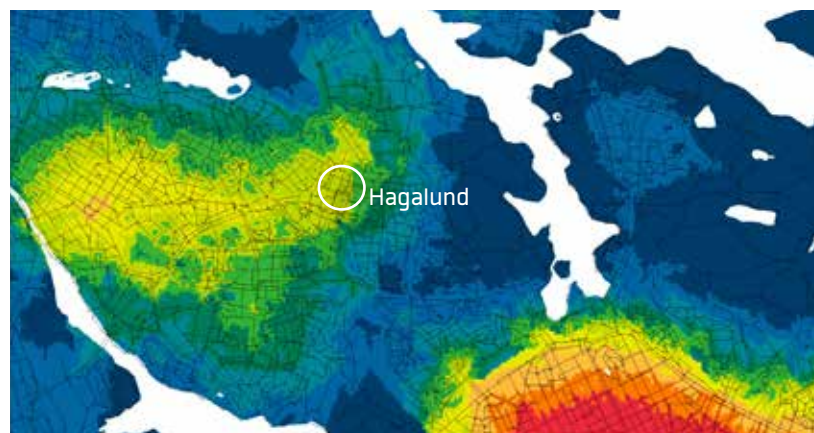
FIG. HÖG BEFOLKNINGSTÄTHET GER MER GÅNG- OCH CYKELVÄNLIGA BYDELAR OCH FÄRRE BILRESOR

Diagrammet ovan är hämtat Urban Planning for City Leaders. UN-habitat UN-habitat 2012. Resvaneundersökningen i Oslo visade också på ett samband mellan högre cykelandel och lägre bilandel på stadsnivå.

OFFENTLIGT SERVICE IDAG

■ Förskolan / skola / utbildning ■ Vård ■ Bibliotek

BEFOLKNINGSTÄTHET INOM 1 KM GÅNGAVSTÅND

PERS/HA
300
150
100
50
0

ANALYS: OJÄMNA EXPLOATERINGSTAL PÅ FASTIGHETERNA I HAGALUND

Analys: De varierande exploateringstalen på fastighetsnivå beror på det mycket varierade våningsantalet i Hagalund. Det genomsnittliga områdesexploateringstalet, inklusive gator och allmänna platser är ca 1,0. En referens är Stockholms innerstad med ca 1,5. Hagalund är således ca 2/3 av innerstadens täthet.

SLUTSATS: DET GÅR ATT FÖRTÄTA MED RIMLIGA EXPLOATERINGSTAL

Med tanke det mycket goda kollektivtrafikläget och den stora rymligheten i bebyggelsen finns utrymme för viss förtätning i stadsdelen.

EXPLOATERINGSTAL FÖRDELAT PER FASTIGHET

1. MÅNGFALD OCH KULTUR

ETT KULTURUTBUD FÖR SOLNABOR I ALLA ÅLDRAR

ANALYS: ETT RIKT KULTURLIV

Fritidsverksamhet för ungdomar finns i kv Odin. I Hagalundsparken bedrivs fritidsverksamhet för yngre ungdomar. I närområdet finns etablerade replokaler för musikband och det planeras en kommunal verksamhet – Black Sheep – som flyttar till lokaler i närområdet under hösten 2014. I lokaler i närområdet finns också Liljevalchs etablerade. I området bedriver den ideella föreningen Blue Hill verksamhet för ungdomar. I området finns även Olle Olssonmuseet och flera kulturbyggnader.

SLUTSATS: STOR POTENTIAL ATT UTVECKLA KULTUREN I HAGALUND

Kulturlivet har stora möjligheter att utvecklas i Hagalund. Med en ökad täthet ges ett större underlag för kultur och med nya verksamheter etablerade så kan nya utvecklas i samverkan med dessa. Hagalundsdagen är ett exempel på ett lyckat kulturevenemang som kan utvecklas.

HAGALUNSDAGEN 2013

1. MÅNGFALD OCH KULTUR

BRA LÄGEN FÖR LOKALER

ANALYS: HAGALUND SAKNAR BRA LÄGEN FÖR LOKALER

I Hagalund är idag gångflödena begränsade. Dessutom möts inte de två mest använda stråken i Hagalund på grund av planskildheten. Många av lokalerna ligger inte heller längs dessa.

SLUTSATS: LÄGEN FÖR LOKALER KAN FÖRBÄTTRAS I HAGALUND

Med ett mer sammankopplat gatunät och ökad lokal täthet skulle betydligt bättre lägen kunna skapas, i

GÅNGFLÖDE VARDAG

KARTA MED UTMARKERADE POTENTIELLA LÄGEN FÖR LOKALER

1. MÅNGFALD OCH KULTUR

EN MÅNGFALD AV BOSTADSTYPER

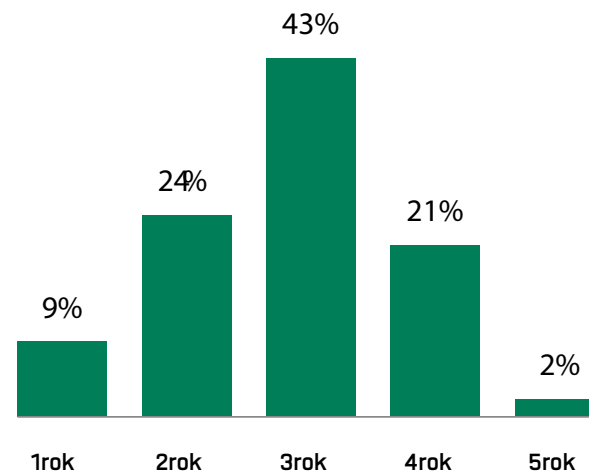
ANALYS: LÄGENHETSFÖRDELNINGEN DOMINERAS AV MEDELSTORA LÄGENHETER

I Hagalund är fördelningen mellan hyresrätter och bostadsrätter ganska jämn. När det gäller lägenhetsstorlekar dominerar medelstora lägenheter.

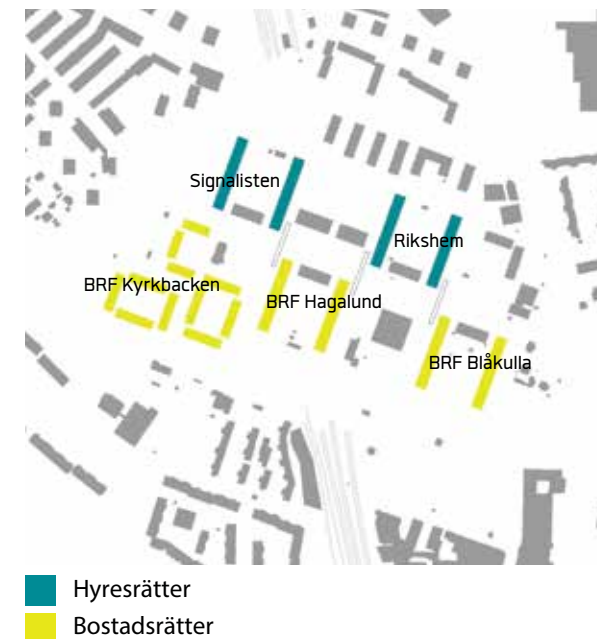
SLUTSATS: EFTERSTRÄVA EN STÖRRE SPRIDNING OCH DÄRMED JÄMNARE FÖRDELNING AV LÄGENHETSSTORLEKAR VID NYBYGGNATION

En jämnare fördelning av lägenhetsstorlekar skapar ett bredare utbud av bostäder.

TABELL MED LÄGENHETSFÖRDELNING I PROCENT

UPPLÅTEELSEFORMER

1. MÅNGFALD OCH KULTUR

EN STADSBILD MED STARK KARAKTÄR

ANALYS: HAGALUND KÄNNETECKNAS AV EN STORSKALIG OCH ÖPPEN STADSBILD

I de inre delarna är det storskaligt, med fragment av mer intim skala runtomkring och sedan en ring av rymliga mellanrum gentemot övriga stadsdelar

SLUTSATS: NY BEBYGGELSE SKA INTE KONKURRERA I VÅNINGSHÖJD MEN KAN BIDRA TILL EN MINDRE SKALA LÄNGS GATAN

RYMLIG

Mellanrum med vida siktlinjer vars avgränsning är omärkbar i förhållande till omkringliggande bebyggelse.

STORSKALIG

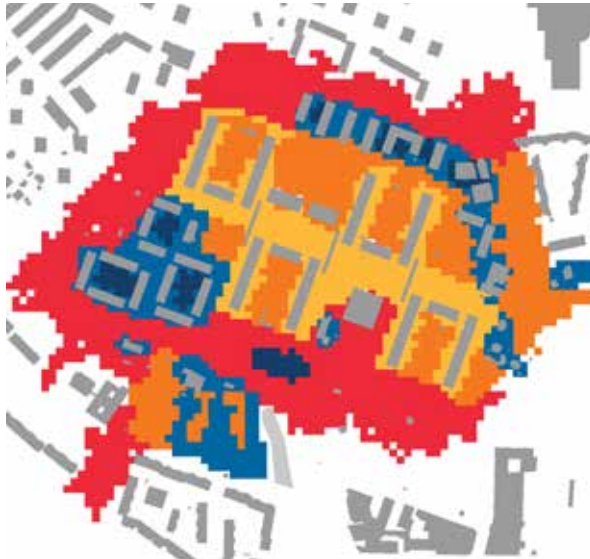
Långa siktlinjer, överskådligt stadsrum och omgiven av hög bebyggelse (6< våningar).

ÖPPEN

Vida mellanrum vars utrymme begränsas av hög bebyggelse (7< våningar).

RUMSLIGHET

SMÅSKALIG

Tät kvartersbebyggelse (>6 våningar).

INTIM

Mindre mellanrum vars utrymme begränsas av tät bebyggelse.

OM STADSBILDEN I HAGALUND:

”Olle Ohlson-museet är jättetrevligt och en anledning att ta sig till Hagalund från grannskapet. Något jag också tycker är fint på den här platsen är att man kan se både nya och gamla hus i Hagalund på samma gång.”

Man 20–29 år, citat ur webbdialogen
‘Tyck om Hagalund’

2. MITT I SOLNA

SAMMANKOPPLAD MED STADEN

ANALYS: HAGALUND HAR IDAG ETT SVAGT SAMBAND MED OMGIVNINGEN

I analysen av regional tillgänglighet i gatunätet (rumsintegrationsanalys) visar Hagalund genom sin närhet till omgivningen på goda förutsättningar att bli mer tillgänglig som helhet, ifall de lokala barriärerna kan övervinnas. Analysen av den lokala tillgängligheten i gatunätet visar på en tydlig kvartersstruktur inom Hagalund där en stark hierarki finns mellan gångstråk och mer lokala gårdsmiljöer och parkrum. Lokalt karaktäriseras Hagalund av en tydlig kvartersstruktur.

SLUTSATS: HAGALUND HAR STOR POTENTIAL FÖR ATT BÄTTRE KOPPLAS IHOP MED SIN OMGIVNING – MED ÅTGÄRDER I RÄTT LÄGEN.

Framförallt Hagalundsgatans direkta sträckning österut in i Råsunda skulle ge Hagalund bättre samband med hela Solna. Frösundaleden är en barriär som på sikt bör utvecklas till stadsboulevard. Även söderut går att skapa bättre kopplingar - till Solna Centrum och genom Hagalunds industriområde.

REGIONAL TILLGÄNGLIGHET I GATUNÄTET

LOKAL TILLGÄNGLIGHET I GATUNÄTET

Hög integration ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ Låg integration

2. MITT I SOLNA

ORIENTERBARHET TILL VIKTIGA MÅLPUNKTER

ANALYS: SVAGT SAMBAND MELLAN HAGALUND OCH OMGIVANDE DESTINATIONER

I analysen representerar de röda linjerna stadsrum där målpunkten är synlig. Ju kallare färger, ju fler riktningsförändringar bort ligger stadsrummet från målpunkten. Mörkgröna och blåa stadsrum är upplevelsemässigt långt bort från destinationen.

Analysen visar att Hagalund, trots sin närhet i meter räknat, upplevelsemässigt befinner sig långt bort från de välanvända och för vardagslivet centrala platserna i omgivningen.

SLUTSATS: MED TYDLIGARE GÅNGSTRÅK TILL OMGIVANDE DESTINATIONER KAN ORIENTERBARHETEN ÖKA MARKANT

ORIENTERBARHET FRÅN PENDELTÅG

ORIENTERBARHET FRÅN PENDELTÅG

ORIENTERBARHET FRÅN CENTRUM/T-BANA

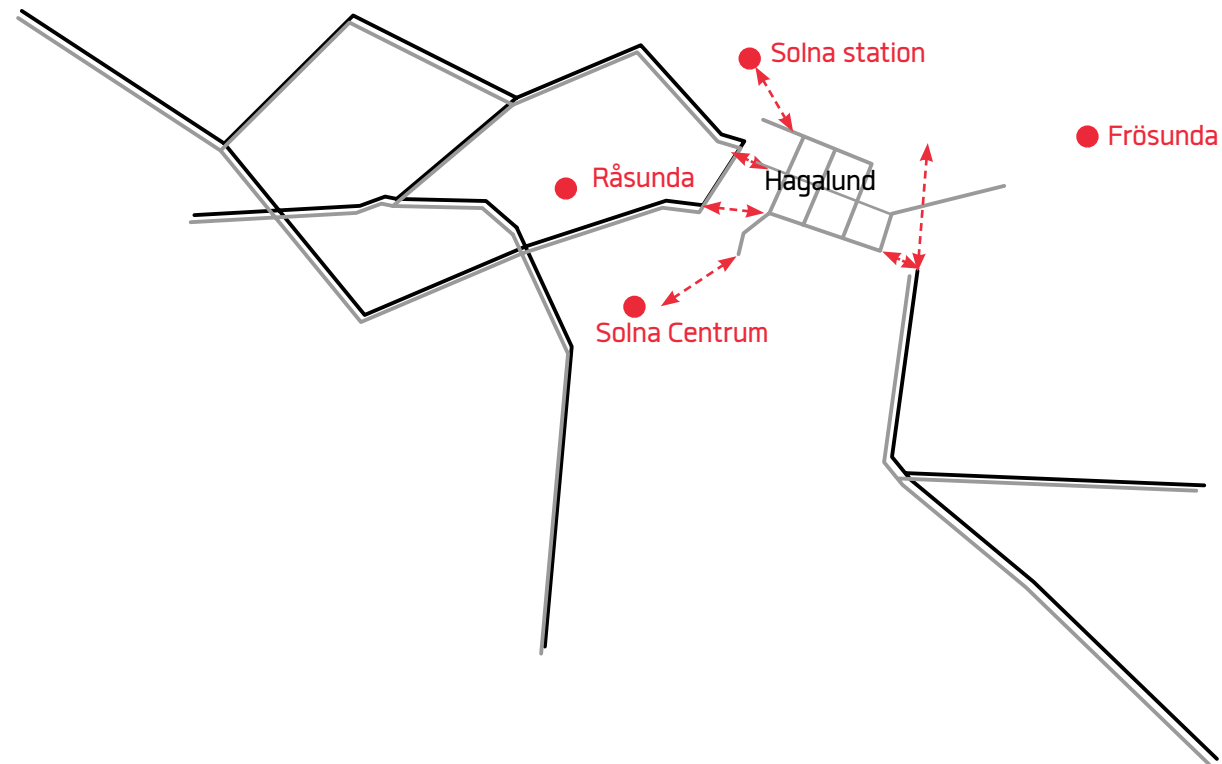

2. MITT I SOLNA

HAGALUNDS AVSKILDA LÄGE FRÅN VIKTIGA STRÅK OCH MÅLPUNKTER

Hagalund är bortkopplat från de längre stadsdelsövergripande gångstråken i stadsbygden

- Regionala stråk
- Lokala stråk
- Viktiga målpunkter
- ↔ Behov av koppling

2. MITT I SOLNA

TRYGGA LEVANDE GÅNGSTRÅK

ANALYS: GÅNGFLÖDEN

Vid två tillfällen har stadslivsobservationer gjorts i Hagalund. Första tillfället var *torsdagen den 3 april 2014* mellan kl. 08-09, 12-13, 16-17 och 20-21. Andra tillfället var *lördagen den 12 april 2014*. Under båda dagarna var vädret normalt.

Vad som observerades var storlek på gångflödena och fördelningen på kön och ålder längs olika gator och gångvägar. Vid sidan av dessa observationer kartlades också vistelse.

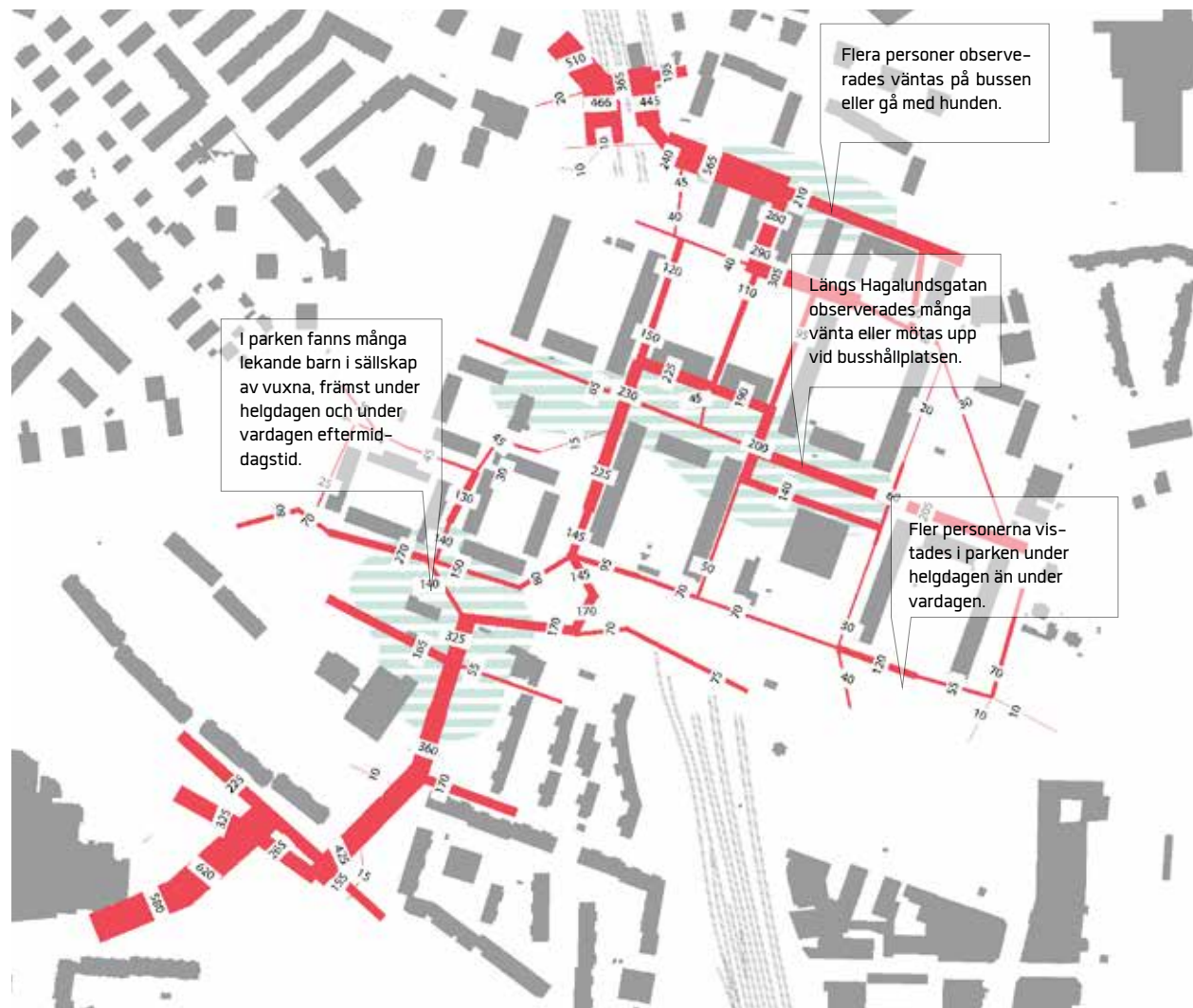
På kartan till höger har flödena summerats i linjetjocklek och vistelse i en skrafferad yta där denna regelbundet har förekommit.

Idag passerar i snitt över 600 personer kring både Solna station och i tunneln under Solnavägen till Solna Centrum. Gångflödena klingar dock snabbt av upp mot Hagalund.

De största gångflödena i Hagalund sker längs gångbroarna och förbi Hagalunds Centrum. Det saknas dock ett korsande gångflöde av betydelse i Hagalund, vilket gör att få naturliga mötesplatser finns i Hagalund.

Vistelsen i Hagalund är koncentrerad till lekplatsen i Hagalundsparken och till Hagalundsgatan. Lite vistelse har observerats på gårdarna.

Inga betydande skillnader mellan gångflödena under helg och vardag har identifierats. Inte heller har några stora skillnader kunnat påvisas i könsandelen kvällstid.

SAMMANSTÄLLNING AV DET GENOMSNITTliga GÅNGFLÖDET OCH VISTELSEOBSERVATIONER UNDER EN VARDAG (MÄTTILLFÄLLE TORSDAGEN 3 APRIL 2014)

2. MITT I SOLNA

TRYGGA LEVANDE GÅNGSTRÅK

ANALYS: MÅNGA GÅR IDAG LÄNGS OTRYGGA BAKSIDOR I STADSMILJÖN

Det saknas idag stråk med en kontinuitet av utåtriktade verksamheter - i synnerhet där människor går mest.

SLUTSATS: FLER AKTIVA ENTRÉER MOT DE MEST VÄLANVÄNDA STRÅKEN FRÅN OCH TILL OCH I GENOM HAGALUND BEHÖVS

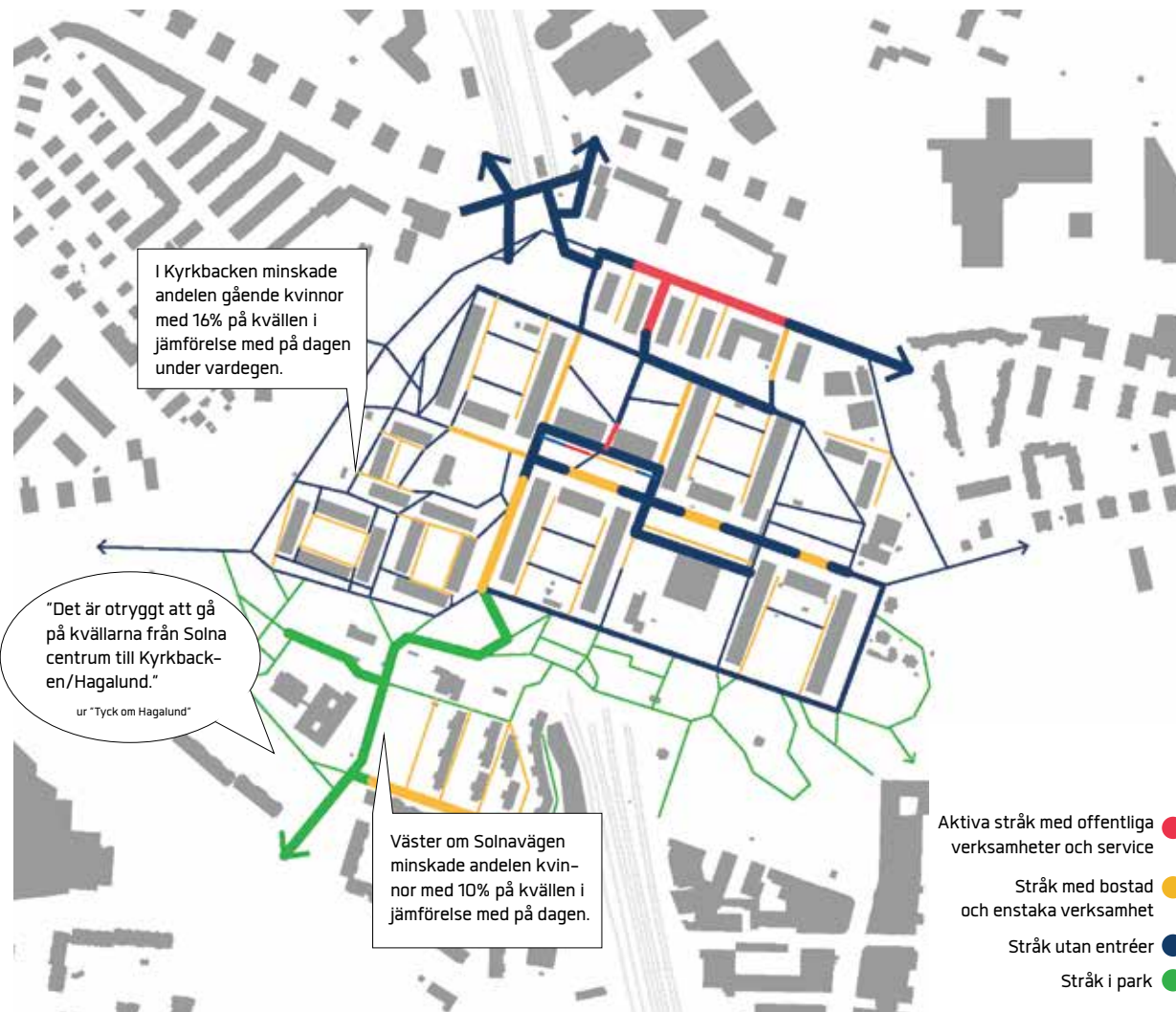
På kort sikt bör belysning och buskage som skymmer sikten ses över.

ENTRÉEINVENTERING

- Entréer till verksamhet/service
- Entréer till offentlig verksamhet
- Entréer till bostäder

TRYGGA LEVANDE STRÅK (LINJETJOCKLEK REPRESENTERAR STORA OCH MINDRE GÅNGFLÖDEN)

2. MITT I SOLNA

GENA CYKELSTRÅK MED HÖG STANDARD

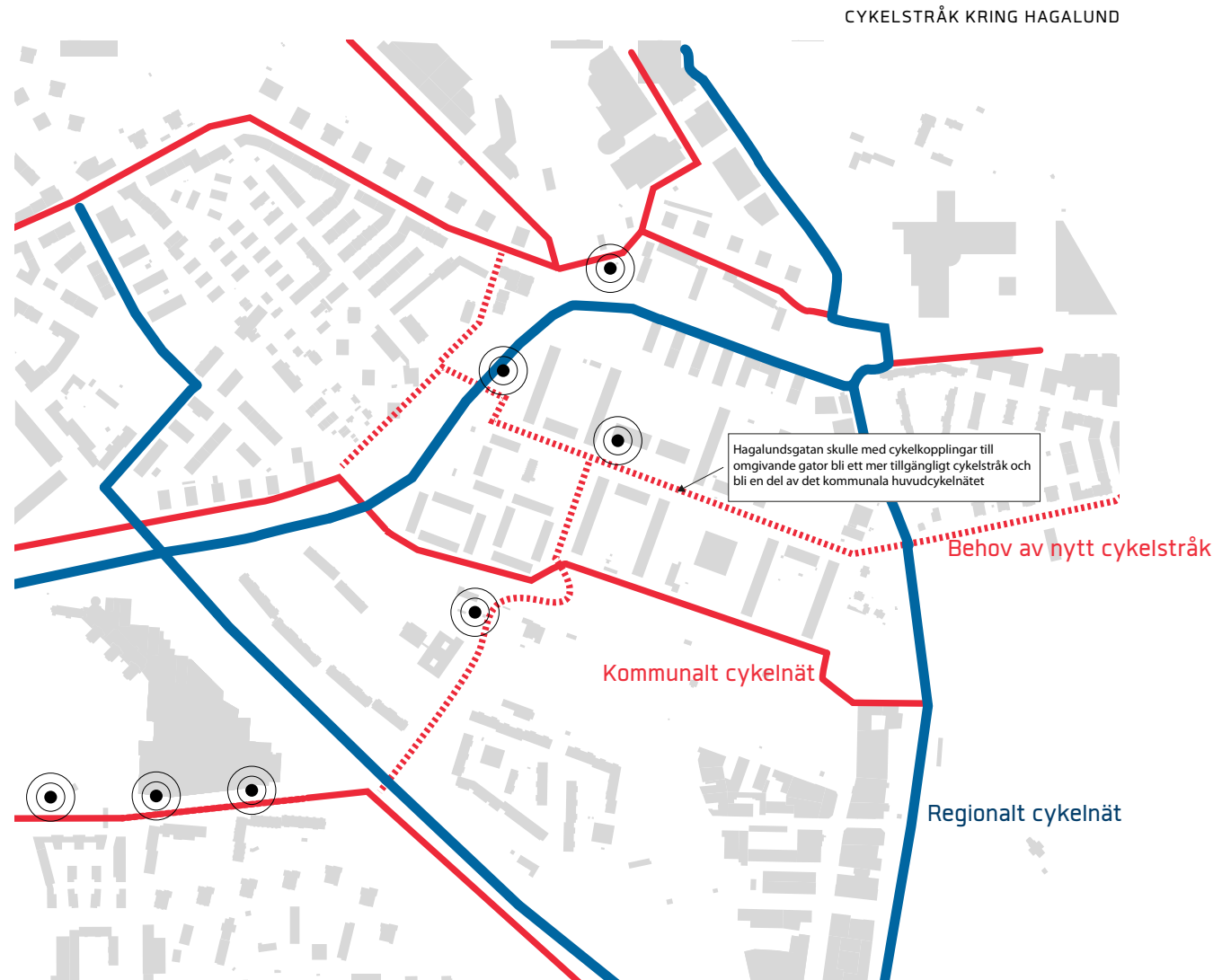
ANALYS: HAGALUND ÄR RELATIVT OTILLGÄNGLIGT MED CYKEL

Från de omgivande gatorna är det få som angör Hagalund med cykel. Till stor del beror det på de stora höjdskillnaderna. De planskilda korsningarna mellan övre planet och Hagalundsgatan gör också stadsdelen mindre tillgänglig med cykel.

Längs Hagalundsgatan finns idag en viss diffusitet var cykelvägen börjar i den västra entrén och om cyklar ska cykla i blandtrafik eller på bred gång- och cykelväg.

SLUTSATS: CYKELSTRÅKEN KAN UTVECKLAS.

Med plankorsningar längs Hagalundsgatan skulle Hagalund bli mer tillgängligt med cykel och Hagalundsgatan skulle kunna integreras i kommunens huvudcykelnät.

2. MITT I SOLNA

TRAFIKSÄKER STADSMILJÖ

ANALYS: MYCKET HÖG TRAFIKSÄKERHET TACK VARE TRAFIKSEPARERING

Trafiksepareringen är en kvalitet för i synnerhet barn. Frösundaledens prioriterade biltrafik skapar gångtunnlar som är säkra men otrivsamma. Upptrampade stigar är otillgängliga och osäkra. Hagalundsgatan har en otydlig uppdelning mellan gående och cyklister.

SLUTSATS: DEN TRAFIKSÄKRA STADSMILJÖN SKA VÄRNAS

Alla åtgärder i trafikmiljön skall ha de gående som främsta prioritet. Om trafiksepareringen minskas genom att till exempel ta bort planskildheter så ska de gåendes miljö vara lika trygg och säker genom att fordonstrafik regleras och begränsas.

2. MITT I SOLNA

TILLGÄNGLIGHET MED BIL

ANALYS: OMRÅDET ÄR VÄLFÖRSÖRJT MED PARKERING

Det finns såväl garage som markparkering. Utnyttjandegraden på marken är ca 70-90% och i parkeringsgaragen ca 60-80%. För närvarande finns det ca 500-600 outnyttjade platser i området.

SLUTSATS: HAGALUNDSGATANS MARKPARKERING BEHÖVER INTE UTÖKAS VID NY-BYGGNATION

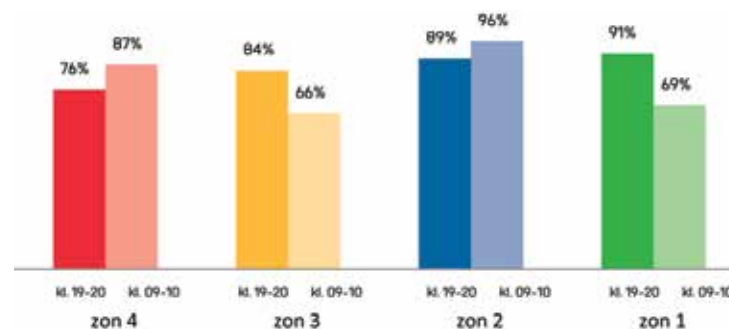
Eftersom den totala utnyttjandegraden är så pass låg idag så kan antalet markparkering minska. Nya bostäder kräver sannolikt fler parkeringar i garage.

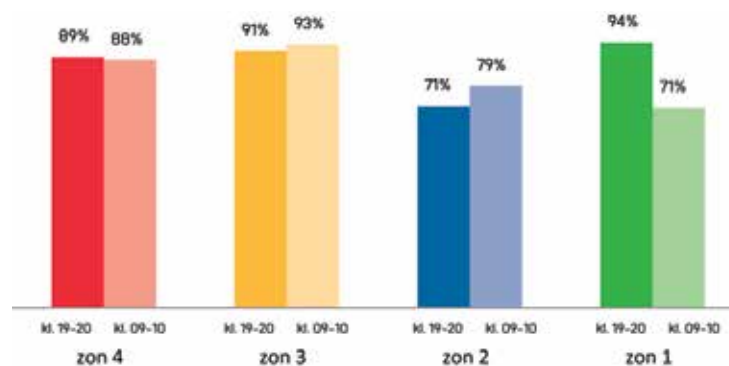
ZONER UNDER MARKPARKERINGSINVENTERINGEN

zon 1	182
zon 2	28
zon 3	44
zon 4	104

ANTAL MARKPARKERINGSPLATSER I ZON 1-4

P-UTNYTTJANDEGRAD VARDAG (TORSDAG 3 APRIL)

P-UTNYTTJANDEGRAD HELGDAG (LÖRDAG 12 APRIL)

3. MÖTESPLATSER FÖR ALLA

PLATSER MED EN MÅNGFALD AV KVALITETER

ANALYS: DE FLESTA PARKKVALITETER LIG- GER INTE I HAGALUND - UTAN UTANFÖR

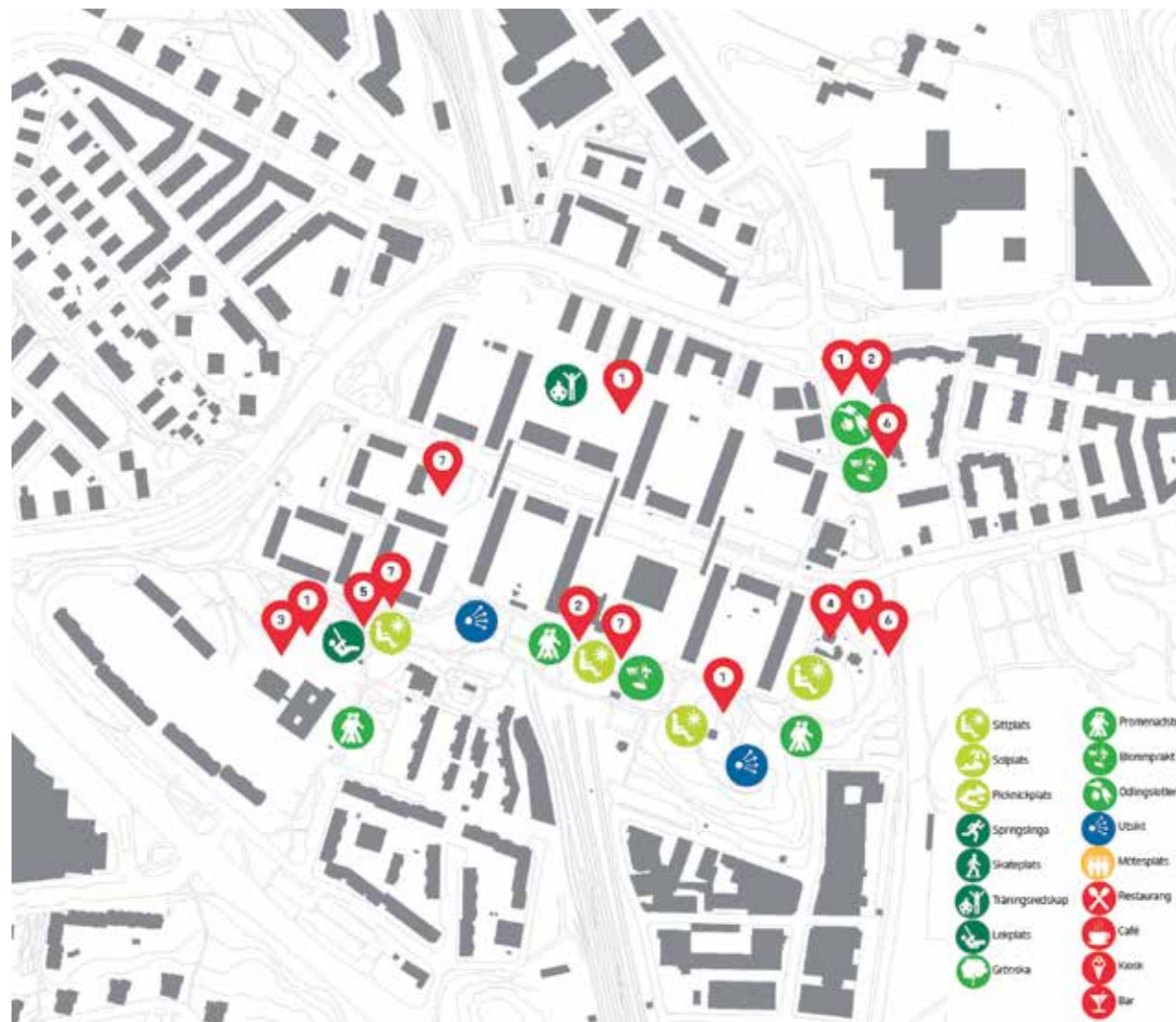
De befintliga aktivitetsmöjligheterna i Hagalunds periferi och i Hagalundsparken är mycket uppskattade, vilket framgick i webbdialogen "Tyck om Hagalund". Däremot är utbudet relativt monofunktionellt och i dialogen efterfrågades till exempel utegym och cafémöjligheter i Hagalundsparken.

SLUTSATS: DEN SÖDRA GRÖNA SIDAN SKUL- LE KUNNA FÅ BETYDLIGT FLER PARKKVALI- TETER, I SYNNERHET OM HAGALUND FÖRTÄ- TAS

Bland Hagalundsborna finns många förbättrings-
förslag för hur denna park skulle bli mer vistelse-
vänlig. Samtidigt bygger en ökad användning också
till viss del på att fler bor och verkar i närheten. Vad
som framför allt efterfrågas är fler sociala aktivite-
ter i parken.

1. TREVLIGT GRÖNOMRÅDE
2. FINA BLOMMOR
3. MÖJLIGHET TILL SPORT
4. BRA KULTURAKTIVITETER
5. BRA LEK FÖR BARN
6. ODLINGSKVALITET
7. BRA SITTPLATSER

3. MÖTESPLATSER FÖR ALLA

PLATSER MED EN MÅNGFALD AV KVALITETER

ANALYS: BRA OCH NATURLIGA MÖTESPLATSER SAKNAS I CENTRUM

Hagalunds torg och centrum är idag ingen populär mötesplats och har heller inte goda förutsättningar för att fungera som sådan. Idag ligger många av de populärare mötesplatserna i Hagalunds utkant.

SLUTSATS: BÅDE SOLNA STATION OCH HAGALUNDS CENTRUM HAR STOR POTENTIAL.

För att utvecklas till bra naturliga mötesplatser behöver gatunätet kopplas samman, platserna få aktiva kanter och utrymme för såväl uteserveringar och andra sociala aktiviteter.

SOLIGA LÄGEN OCH SITTPLATSER

BEFINTLIGA OCH POTENTIELLA MÖTESPLATSER I HAGALUND

OM HAGALUNDS CENTRUM OCH TORG:

"Här kan det bara bli
bättre. Torget måste bli
levande."

Kvinna 30–39 år, citat ur webbdialogen 'Tyck
om Hagalund'

3. MÖTESPLATSER FÖR ALLA

NÄRA GRÖNOMRÅDEN OCH REKREATION

ANALYS: HAGALUNDSBORNA HAR MYCKET GOD TILLGÅNG TILL GRÖNOMRÅDEN OCH REKREATION

Samtliga som bor inom Hagalund når ett grönområde inom 300 meters gångavstånd. Området har tillgång till mycket grönska - upp till 30 % är grönyta i Hagalund - vilket är en stor kvalitet för området. Grönytan per person är 21%, att jämföras med 5% i centrala Solna och i Stockholms innerstad.

SLUTSATS: HAGALUNDS RYMLIGHET INNEBÄR EN POTENTIAL ATT FÖRTÄTA UTAN ATT GRÖNTILLGÅNGEN BLIR BRISTFÄLLIG

Om en förtätning reducerar grönytan blir det särskilt viktigt att de parker och platser som finns i stadsdelen är lokaliserade så att de är nära. I synnerhet i norra Hagalund behövs en bra närpark.

% GRÖNYTA INOM 500 M

grönyta m2	547252
grönyta ha	54,7
områdesavgränsning m2	1845171
% grönyta inom	29,7%

GRÖNYTA PER PERSON INOM 500 M

m2 grönyta/pers	21
pers inom 500 m radie	26493
grönyta m2	547252

GÅNGAVSTÅND TILL GRÖNOMRÅDE FRÅN ADRESSPUNKT (M)

3. MÖTESPLATSER FÖR ALLA

PLATSER FÖR BARN OCH UNGA

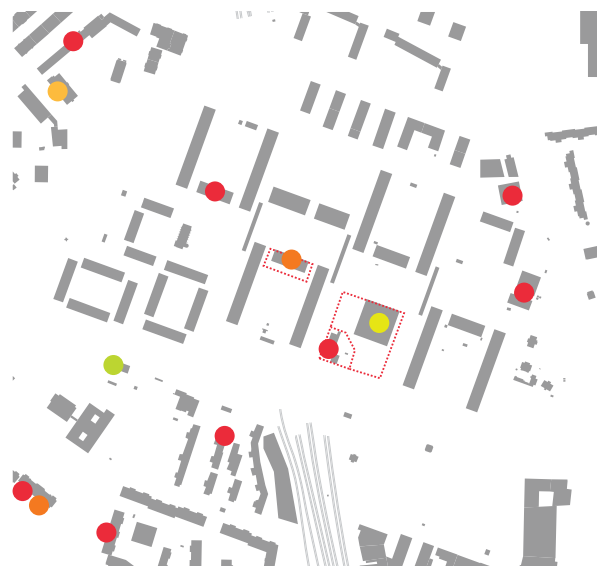
ANALYS: FÅ HELT OFFENTLIGA LEKPLATSER I HAGALUND

I dagsläget finns endast en offentlig lekplats i Hagalundsparken som få boende når inom 300 meters gångavstånd. Det saknas möjlighet till lek på offentlig plats i norra delen av Hagalund.

SLUTSATS: I HAGALUND BÖR DET FINNAS OFFENTLIGA LEKPLATSER I CENTRALA LÄGEN

Lekplatser centralt både aktiverar platser och ger alla barn och vuxna en god tillgänglighet till lekplats. En ny lekplats bör etableras i norra Hagalund.

FÖRSKOLOR OCH SKOLOR I HAGALUND

- Förskola
- Gymnasieskola
- Skolgård
- Grundskola
- Fritidsverksamhet
- Vuxenutbildning

NÄRHET I GÅNGAVSTÅND TILL LEKPLATS FRÅN ADRESSPUNKT (M)

3. MÖTESPLATSER FÖR ALLA

TYDLIGT OFFENTLIGT, GEMENSAMT OCH PRIVAT

ANALYS: STORA DELAR AV HAGALUND HAR EN TYDLIG TILLHÖRIGHET

En tydlig territorialitet innebär att det är tydligt om marken är till för alla, för de närboende eller för bara den som äger eller har köpt sin lägenhet eller lokal. Diffus territorialitet uppstår exempelvis på en grönyta framför ett hus där det saknas en visuell gräns mellan den offentliga marken och exempelvis en gård eller uteplats. Konsekvensen blir oftast att ingen använder platsen. En sådan diffushet finns idag kring vuxenutbildningen och kring gårdarna i sydvästra Hagalund.

SLUTSATS: TYDLIGGÖR GRÄNSER MELLAN GÅRDAR, UTEPLATSER OCH OFFENTLIGA RUM

De ytor som har en oklar tillhörighet kan tydliggöras med låga gränser så som uteplatser, häckar och låga murar. Kvaliteten att kunna gå mellan gårdar bör finnas kvar även om det blir tydligare att gården tillhör kvarteret, vilket är så det fungerar idag.

TERRITORIALITET

- Offentlig = Allas!
- Gemensam = Vårt! (BRF)
- Diffus = Oklar?
- Privat = Mitt!

3. MÖTESPLATSER FÖR ALLA

OMHÄNDERTAGEN STADSMILJÖ

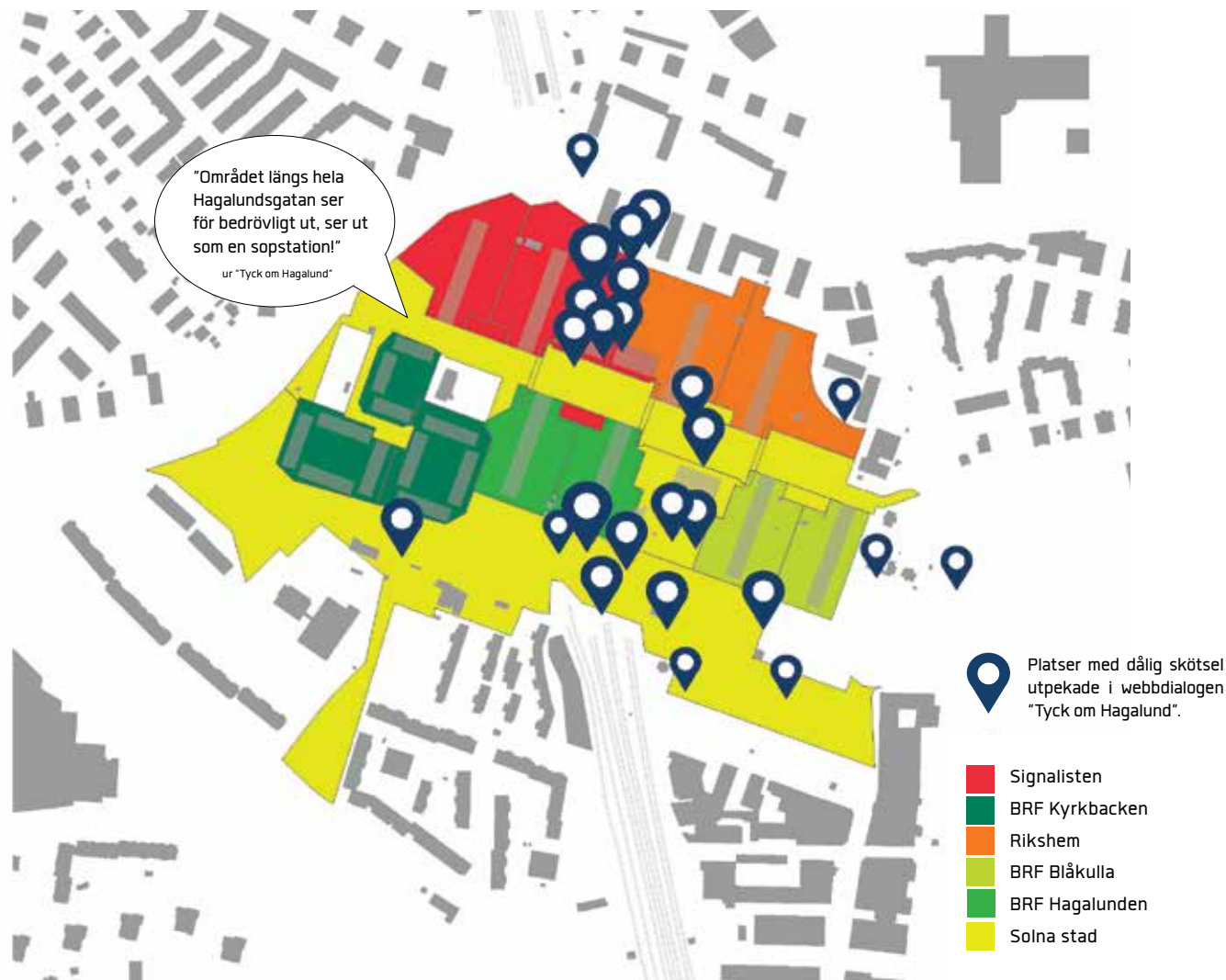
ANALYS: DÅLIG SKÖTSEL ÄR DEN VANLIGASTE SYN- PUNKTEN FRÅN DIALOGEN

Bättre skötsel är den vanligaste föreslagna åtgärden för att öka trivselen i stadsmiljön. Mest synpunkter finns kring centrum och flera synpunkter finns även i södra parken.

SLUTSATS: BÄTTRE UNDERHÅLL BEHÖVS FRAMFÖRALLT KRING HAGALUNDS CENTRUM MED HAGALUNDS TORG.

Delar av skötselansvaret ligger hos Hagalunds samfällighetsförening. Det är därför särskilt viktigt att försöka samordna skötselaktiviteterna, inte minst så att de boende och besökare inte uppfattar skillnaderna i huvudmannaskap.

PLATSER DÄR BÄTTRE UNDERHÅLL ÖNSKAS ENLIGT WEBBDIALOGEN "TYCK OM HAGALUND"

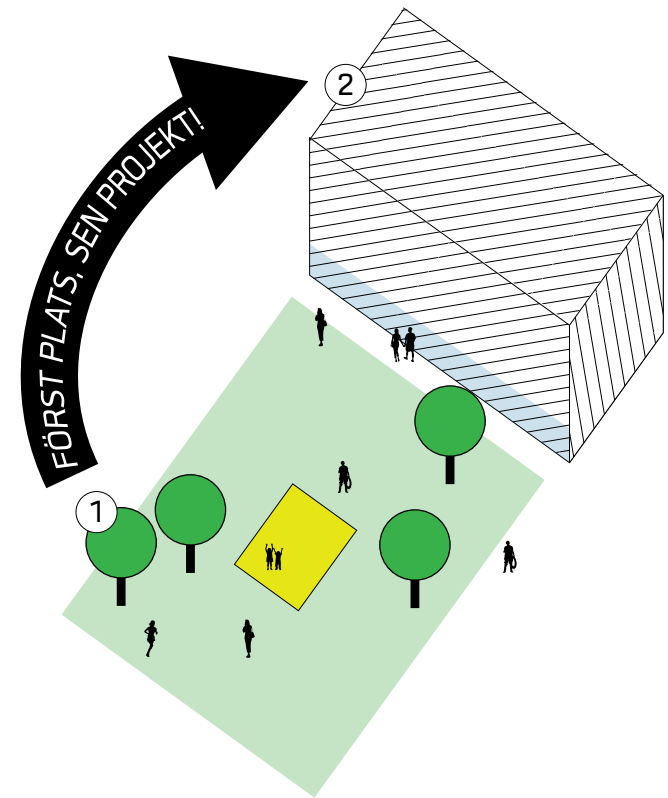

OM SKÖTSELN LÄNGS HAGALUNDSGATAN:

”Buskar och träd längs gatan är mycket vildvuxna där också skräp samlas. Börja om från början med planeringar längs gatan, gärna i samband med utveckling av hela gatumiljön.”

Man 40–49 år, citat ur webbdialogen
'Tyck om Hagalund'

I detta kapitel beskrivs det förslag till utveckling av stadsdelen som är slutsatsen av analyserna. Denna utvecklingsstrategi består av en strukturplan, tre planstrategier och fyra platsstrategier.

5. STRATEGI

STRUKTURPLAN

Utifrån dialogen formulerades övergripande mål och delmål som analyserades. Stadsdelens kvaliteter och utvecklingsbehov identifierades. Detta har sammanfattats i en utvecklingsstrategi som består av en strukturplan med tre planstrategier och fyra platsprojekt. Följande planstrategier föreslås.

1. Ny bebyggelse för mer 'mångfald och kultur'

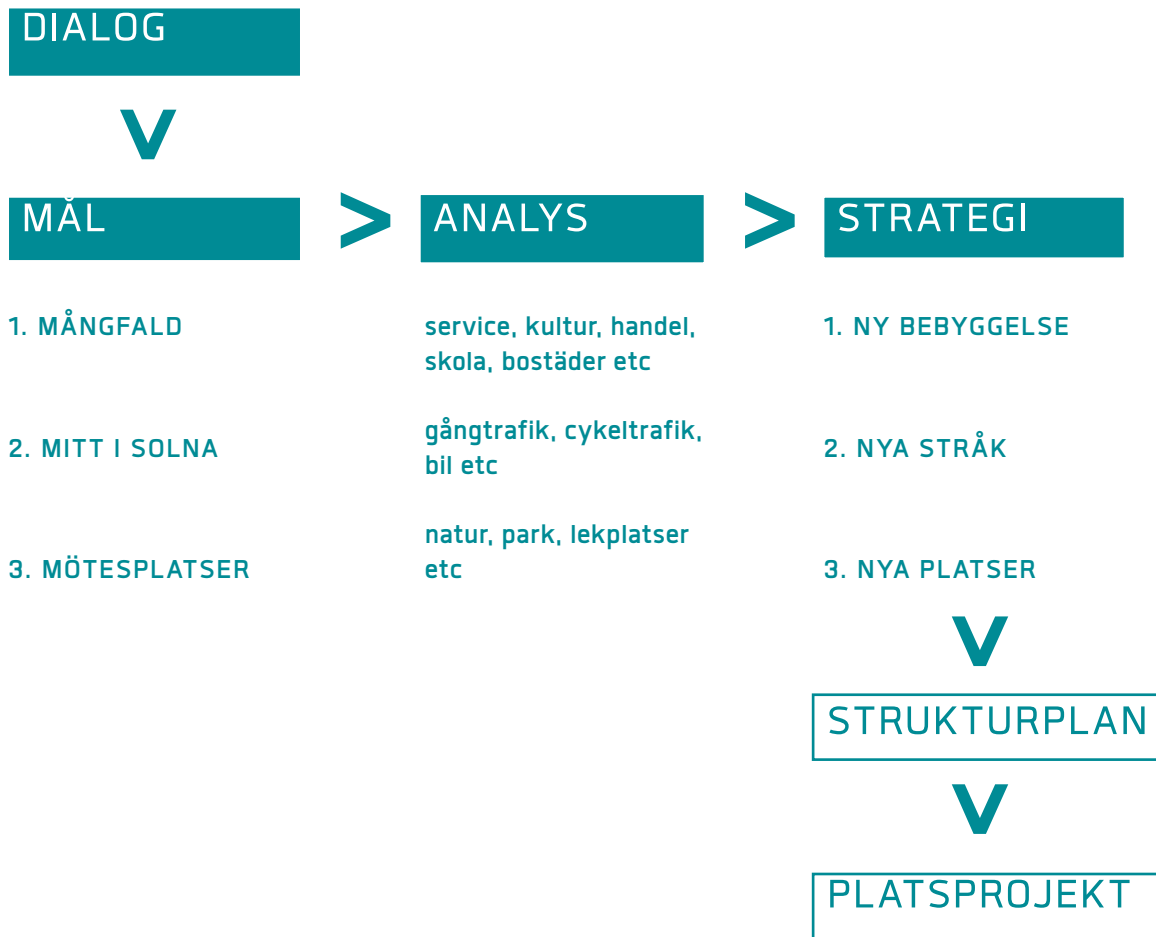
Föreslagen utbyggnad är 1100-1800 lägenheter, beroende på vilken våningshöjd som väljs (HR, BR, LSS, trygghetsboende). Även nya arbetsplatser föreslås. För mångfald och kultur föreslås lokaler i gatuplan för offentlig och kommersiell service, förskoleverksamhet, utbildningsverksamhet, kulturverksamhet, handel, restauranger, butiker. Dessa lokaliseras i synnerhet kring centrum och längs Hagalundsgatan. Hagalunds rika kulturutbud förstärks ytterligare av att Solna Kulturskola och Black Sheep etableras i närområdet.

2. Nya stråk för att bli mer 'mitt i Solna'

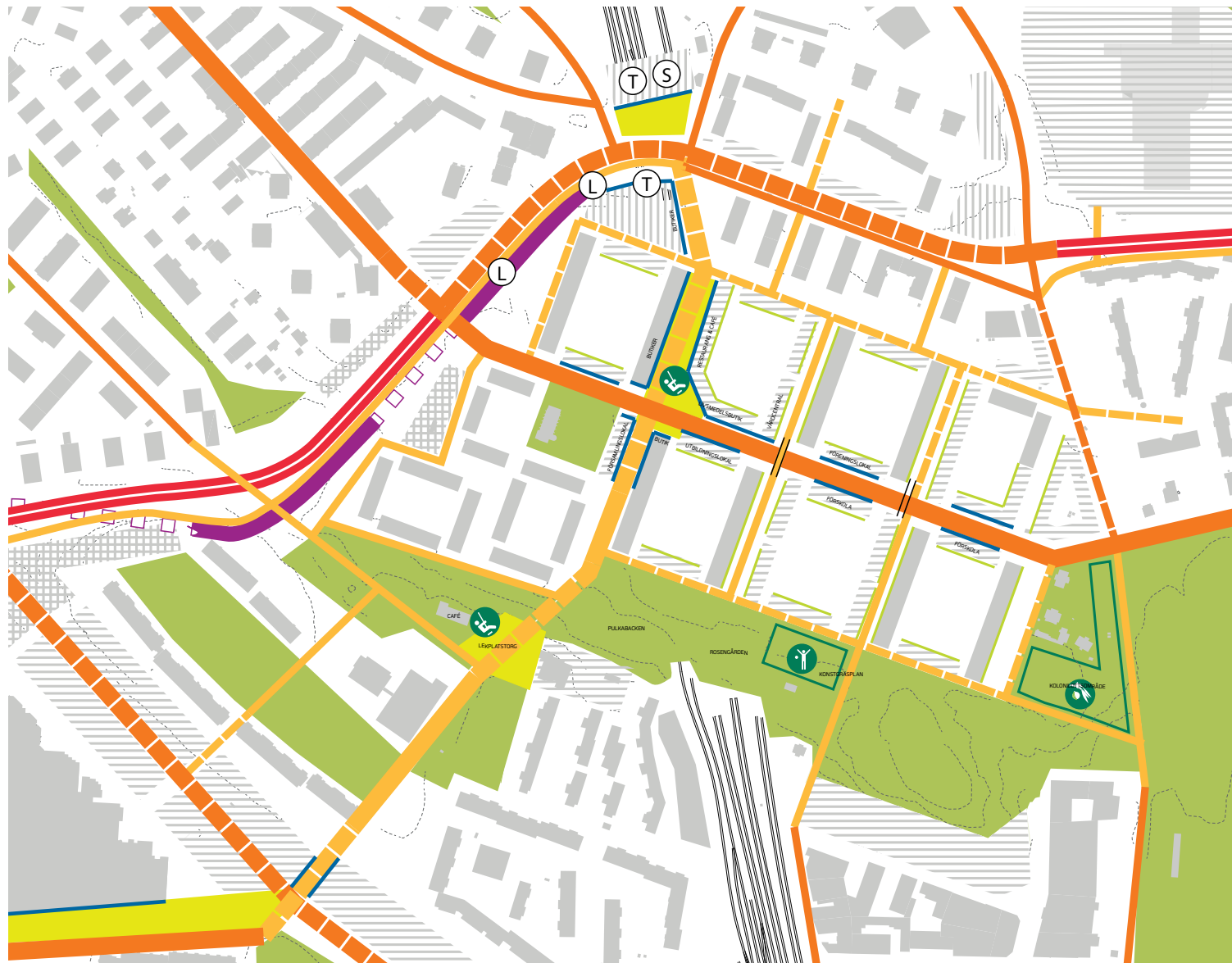
Nya stråk för att göra Hagalund ännu mer mitt i Solna är en ny trappa till Solna station och en annan trappa ner mot Solna centrum. Hagalundsgatan görs till stadsgata och förlängs västerut. Den nya tvärbanan och den kommande tunnelbanan förstärker Hagalund som mötesplats mitt i Solna.

3. Nya parkkvaliteter för att skapa 'mötesplatser för alla'

En utveckling av parkerna föreslås genom att Södra parken får en ny bollplan samt nya lekmöjligheter. Den lilla parken i norra delen av Hagalund minskas till ett parktorg som blir nya Hagalunds torg med en lekplats i mitten. Detta blir stadsdelens viktigaste mötesplats i korsningen mellan Hagalundsgatan och stråket mellan Solna station och Solna centrum.

FÖRSLAG TILL STRUKTURPLAN FÖR HAGALUND

TRAFIK

- (B) Buss
- (L) Tvärbana
- (T) Tunnelbana
- (S) Pendeltåg

Transportled

Gata med blandtrafik
(streckat = förnyelse)

Gång, cykel eller gångfartsgata
(streckat = förnyelse)

Huvudstråk (tjock)

Lokala stråk (smal)

PLATSER

- Lekplats
- Bollplan
- Odlingslott

Park / natur

Torg / mötesplats

Parkanläggning

BEBYGGELSE

Uteplatser i gatuplan

Lokaler i gatuplan

Nya bostäder

Nya kontor

NY BEBYGGELSE FÖR MER 'MÅNGFALD OCH KULTUR'

NYA BOSTÄDER

Ny bebyggelse placeras i enlighet med den övergripande planstrukturen för Hagalund i kvarter. Detta håller våningshöjderna nere och skapar ändå många nya bostäder, i form av hyresrätter, bostadsrätter, trygghetsboenden och LSS-boende. Genom kvartersformen så skapas också stora gårdar samt kontakt med gatulivet, vilket ger förutsättningar för verksamhetslokaler. Våningshöjden bör maximalt vara 7-8 så att de stora lamellhusen på 15 våningar fortfarande dominerar stadsbilden. Beroende på val av våningshöjd blir det olika mängd nya bostäder.

5 vån = 110 000 bta = 1100 lgh

6 vån = 133 000 bta = 1300 lgh

7 vån = 155 000 bta = 1600 lgh

8 vån = 178 000 bta = 1800 lgh

Idag finns det 2100 lägenheter inom Hagalund. Med det nya tillskottet så skulle Hagalund få 3200-3900 lgh, beroende på vilken våningshöjd som väljs. Detta betyder en förtätning med 53-84%.

NYA ARBETSPLATSER

I centrala lägen där bostäder inte är lämpliga kan arbetsplatser byggas. Arbetsplatser skapar arbetstillfällen och stärker underlaget för service.

7 vån kontorshus = 37 200 kvm

12 vån kontorshus = 79 900 kvm

Då flera byggnader med lokaler idag rivs så är det svårt att uppskatta den totala lokalytan. Idag finns 43 500 kvm. Uppskattningsvis behövs ca 10 000-20 000 kvm lokaler i bottenvåningar. Nya kontorsexploateringar kanske kan ge 30 000-100 000 kvm, vilket således är ett mycket stort tillskott.

ÖKAD TÄTHET OCH FLER LOKALER GER MER SERVICE OCH KULTUR

Nya bostäder innebär 2200-3600 nya boende beroende på våningshöjd och lägenhetssammansättning. Med en ny bebyggelse i 6 våningar blir Hagalund lika tät som centrala Sundbyberg. Områdesexploateringen ökar från 1.0 till 1,3. Stadsdelen hamnar över gränsen för hållbar täthet 150 pers/ha. Utbudet av handel, restauranger och annan service förväntas öka med 20-40%.

Nya centrumkvarteret och husen längs Hagalundsgatan ger förutsättningar för ny service i form av café, blomsteraffär, spelbutik medan övriga befintliga butiker och restauranger kan finnas kvar. Möjligheter till lokaler för förskoleverksamhet, ungdomsverksamhet, utbildningsverksamhet, kulturverksamhet finns i gatuplanet.

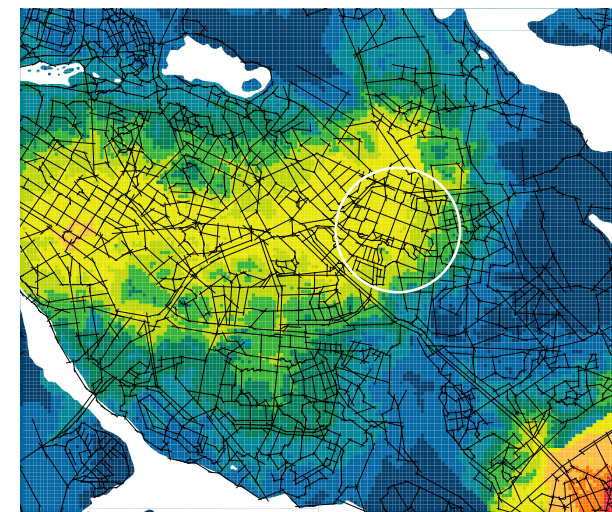

KULTURSTRÅKET

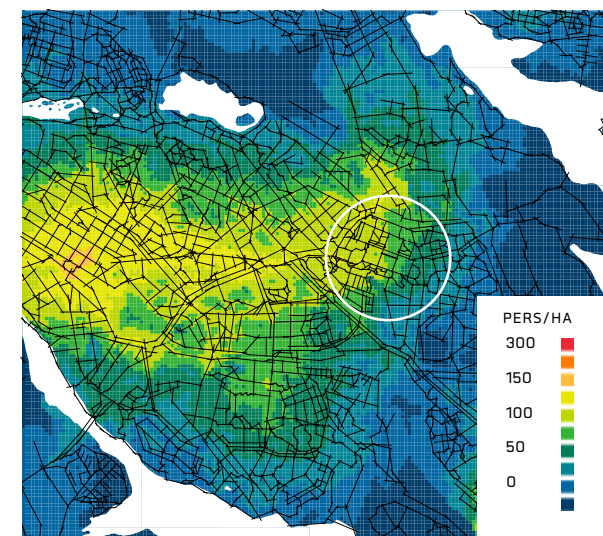
ETT KULTURSTRÅK KAN UTVECKLAS I SOLNA GENOM HAGALUND

Hagalund är en av de mest centrala stadsdelarna i Solna. Genom att koppla ihop stadens delar blir Hagalund den naturliga mötesplatsen mellan Hagaparkens natur, Arenastadens evenemang och Solna Centrums utbud. Hagalundsgatan och dess fortsättning blir ett 1,5 km långt kulturstråk ända till Koppartälten. I anslutning till kulturstråket finns verksamheter för Solnabor i alla åldrar, så som Blue Hill, Black Sheep, Solnas kulturskola, seniorträff, Olle Olsson-museet, Sadelmakare Öbergs hus och Fjärilshuset med Koppartälten. Det redan rika kulturutbudet stärks genom att Solna Kulturskola flyttar in i Fridhemsskolan och Black Sheep i Hagalunds industriområde.

BEFOLKNINGSTÄTHET MED STRUKTURPLANEN

BEFOLKNINGSTÄTHET IDAG

NYA STRÅK FÖR ATT BLI MER 'MITT I SOLNA'

NYA STRÅK KOPPLAR UPP HAGALUND

Idag är Hagalund, trots sitt centrala läge mitt i Solna, en avskild stadsdelen som få passerar. Orsaken till detta är framförallt att det inte finns stråk som går igenom stadsdelen och kopplar upp sig mot omgivande gatunät, i synnerhet för gående och cyklister. I strukturplanen föreslås att gator, gångstråk och cykelstråk förlängs tydligare in i området.

NY TRAPPA TILL SOLNA STATION

Den temporära gångstigen till Solna station ersätts med en trappa som på sikt kan omvandlas till en rulltrappa integrerat i ett framtida kontorshus. Detta kopplar Hagalund direkt till Solna station som en regional kollektivtrafiknod.

NY TRAPPA TILL SOLNA CENTRUM

Tillgängligheten från centrala Hagalund till Solna centrum är idag begränsad och det finns många smitvägar genom parken. Här skulle en ny trappa skapa en direktare koppling i det nya stråken från Solna station till Solna centrum genom Hagalund.

HAGALUNDSGATAN UPPGRADERAS

Hagalundsgatan är idag ett viktigt men avskärmat stråk mitt i Hagalund. Med en förtätning kring gatan så uppgraderas även gatans gestaltning och en bättre gatuutformning med trottoar, cykelbana, kantstensparkering och körbana tillräckligt bred för buss.

NY GATA TILL HAGALUNDS INDUSTRIOMRÅDE

Det är idag svårt att komma från Hagalund in till Solnavägen in mot Stockholms innerstad. En ny gata från Hagavägen till Källvägen i Hagalunds industriområde skulle stärka denna koppling.

BÄTTRE CYKELSTRÅK GENOM HAGALUND

Hagalund är idag inte planerat med tanke på cyklister. Antalet cyklister ökar och det är viktigt att få till bra cykelstråk genom stadsdelen. Trafiksepareringen är bra för de gående men skapar problem för cyklisterna. Att kunna cykla från Hagalundsgatan till Solna centrum kräver att planskildheten upphör vid Hagalunds torg i stråket mot Solna centrum. I övrigt behöver Hagalundsgatans cykelstråk uppgraderas med riktigt cykelbanor.

NY KOLLEKTIVTRAFIK

Den nya tvärbanan och den kommande tunnelbanan förstärker Hagalund som mötesplats mitt i Solna och entréer och uppgångar till dessa sker integrerat kring den nya trappan upp till Hagalund.

RUMSINTEGRATION (R10) MED STRUKTURPLANEN

RUMSINTEGRATION (R10) IDAG

NYA PARKKVALITETER FÖR ATT SKAPA 'MÖTESPLATSER FÖR ALLA'

FORTFARANDE NÄRA PARK EFTER FÖRTÄTNING

I Hagalund blir det inte längre än 200 meter till park och lekplats. Boverkets rekommendation är max 300 meter. En ny lekpark vid det nya centrumtorget gör att närheten blir god även i norra delen.

SÖDRA PARKEN FÅR ETT LYFT MED NY BOLLPLAN OCH LEKPLATS

Hagalundsparken som löper längs hela stadsdelens södra sida får ett lyft genom att det skapas aktivitetsområden med olika inriktning tex en fotbollsplan, andra bollaktiviteter, boule, grillplatser, utegym. Redan på kort sikt sker kompletteringar med nya bänkar/sittplatser. Parkens lyft blir en viktig del att utvecklingen av stadsdelens gröna värden.

HAGALUNDS TORG BLIR EN NY MÖTESPLATS OCH LEKPLATS

Den lilla parken i norra delen av Hagalund minskas till ett parktorg som blir nya Hagalunds torg med en lekplats i mitten. Detta torg är tänkt att vara stadsdelens nya mötesplats och ligger i korsningen mellan den nya stråket mellan Solna station och Solna Centrum och Hagalundsgatan.

NÄRHET TILL GRÖNOMRÅDE I STRUKTURPLANEN

NÄRHET TILL GRÖNOMRÅDE IDAG

PLATSPROJEKT

Strukturplanen och dess planstrategier beskriver hur stadsdelen bör utvecklas som helhet. En viktig utgångspunkt för utveckling är att utgå från stadsdelens offentliga platser och stadsmiljö. Här föreslås fyra platsprojekt som blir ett kvalitativt sätt att utveckla stadsdelen som kan börja i den lilla skalan med små temporära projekt för att grundlägga de större utbyggnadsprojekten.

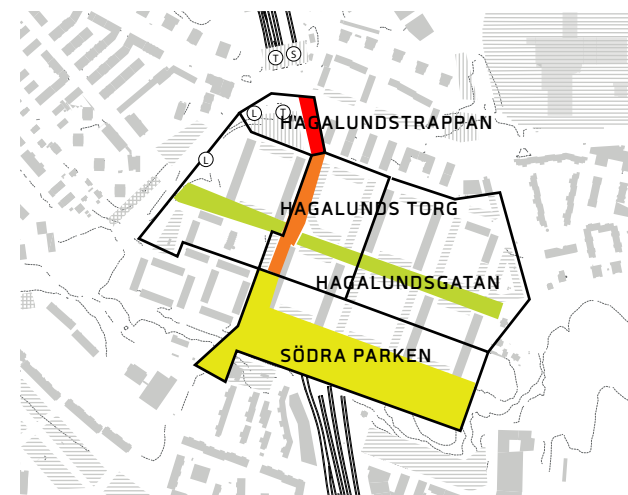
- [Hagalundstrappan kopplar till Solna station](#)
- [Hagalunds torg och centrumkvarter utvecklas](#)
- [Södra parken aktiveras](#)
- [Hagalundsgatan blir stadsgata](#)

Inom varje platsprojekt finns en uppsättning små åtgärder och större byggprojekt som tillsammans skapar en platsutveckling på kort och lång sikt.

Utöver dessa platsprojekt finns också möjliga projekt i Hagalunds omgivning som ytterligare skulle förbättra Hagalunds sammanhang.

Några av dem är:

- Solna station kan få ett torg
- Invid befintliga bostäder på Förvaltarvägen kan komplettering med nya bostäder ske i två kvarter anslutning till Solna station mitt emot Hagalund
- Vid kopplingen från Hagalundsgatan till Södra Långgatan kan ny bostadsbebyggelse möjliggöras
- Solnavägen kan bli en stadsboulevard
- Biliatomten stadsutvecklas

DE FYRA PLATSPROJEKTEN I HAGALUND

HAGALUNDSTRAPPAN KOPPLAR TILL SOLNA STATION

1. TEMPORÄR TRAPPA TILL SOLNA STATION

Dialogen och analysen visar att många Hagalundsbor ska till Solna station. I och med tvärbanan och framtida tunnelbana kommer detta behov öka ytterligare. En enkel trappa byggs för att skapa en bättre koppling till Solna station. Detta blir en ny entré till Hagalund.

2. NYTT KONTORSHUS MED RULLTRAPPA VID SOLNA STATION

På sikt, vid en byggnation av ett nytt kontorshus, anläggs en rulltrappa som utformas med stark gestaltning för att tydligt skylta kopplingen upp till Hagalund.

LÄGET FÖR DEN NYA TRAPPAN IDAG (SE ILLUSTRATION NÄSTA SIDA)

REFERENSBILDER

HAGALUNDSTRAPPAN KOPPLAR TILL SOLNA STATION

HAGALUNDS TORG OCH CENTRUMKVARTER UTVECKLAS

HAGALUNDS CENTRUM IDAG (SE ILLUSTRATION NÄSTA SIDA)

1. NYA HAGALUNDS TORG OCH LEKPLATS

Hagalund behöver en välfungerande mötesplats centralt i stadsdelen. Tillsammans med den nya trappan till Solna station blir det nya torget början på Hagalundsstråket som går mellan Solna station och Solna Centrum. Marken sänks så att torget möter Hagalundsgatan i plan. Tills ny bebyggelse kommer, görs på kort sikt en uppfräschning av och omkring nuvarande torgyta. Nytt apoteket öppnar vid torget.

2. NYA CENTRUMKVARTERET MED SERVICE OCH BOSTÄDER

Det befintliga centrum ersätts med ett nytt stads-kvarter med lokaler för offentlig och kommersiell service i gatuplanet. Förutsättningar skapas därmed för en lika stor eller större livsmedelsbutik, ny service i form av café, blomsteraffär, spelbutik och att övriga befintliga butiker och restauranger kan finnas kvar. Möjligheter till lokaler för ungdomsverksamhet finns i gatuplanet. Bostäder byggs i övrigt i kvarteret.

REFERENSBILDER

HAGALUNDS TORG OCH CENTRUMKVARTER UTVECKLAS

SÖDRA PARKEN AKTIVERAS

SÖDRA PARKEN IDAG (SE ILLUSTRATION NÄSTA SIDA)

1. FOTBOLLSPLAN ANLÄGGS OCH ROSENGÅRDEN UPPRUSTAS.

Södra parken uppskattas idag främst för Rosengården, som upprustas. En ny fotbollsplan anläggs i parken för boll- och idrottsaktiviteter. Redan på kort sikt sker kompletteringar med nya bänkar/sittplatser. Befintlig fotbollsplan bakom fd Sunnanskolan är upprustad med belysning, nya mål och bänkar. Organisering av skötsel, med bland annat bättre samordning med samfällighetens skötsel görs.

2. NYA BOSTÄDER SKAPAR GRÖNA GÅRDAR OCH GRÖNA GRÄNDER.

Nya bostadshus längs med parken skapar en aktiv kant runt parken som gör den tryggare och mer levande. Husen placeras så att det skapas tydliga gårdar och gröna förträdgårdar läggs utåt mot gränderna som skapas. Genare gångvägar byggs mot Solna centrum.

REFERENSBILDER

SÖDRA PARKEN AKTIVERAS

HAGALUNDSGATAN BLIR STADSGATA

1. HAGALUNDSGATAN FÅR TROTTOARER, CYKELBANA OCH KANTSTENSPARKERING.

Idag är Hagalundsgatan en otydlig miljö för gående och cyklister. Gatan byggs om och får trottoarer, cykelbanor, kantstensparkering och körbanor för bil och busstrafik. Hagalundsgatan får en koppling till Södra Långgatan. På kort sikt genomförs mindre åtgärder som målning av gatan, extra städning, ytterligare hastighetssänkning översyn och komplettering av skyltar mm.

2. NYA BOSTÄDER MED LOKALER I GATUPLAN AKTIVERAR GATULIVET

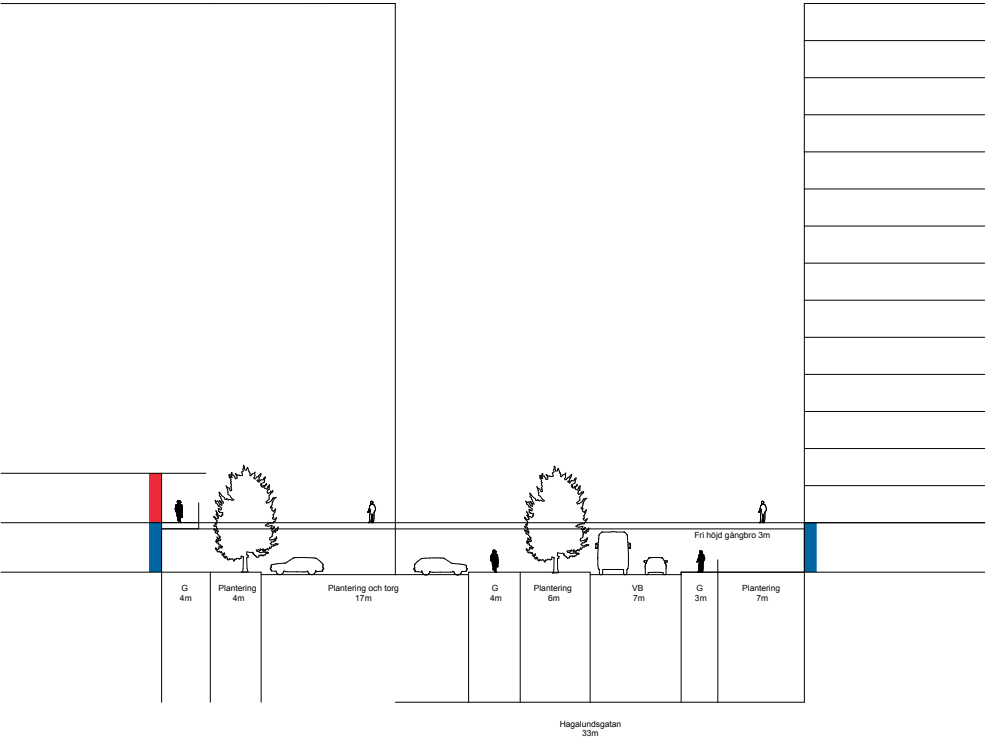
En levande trygg gata bör ha lokaler i gatuplan. Det är allra viktigast för en gatumiljö. Nya bostäder som byggs längs gata måste därför ha lokaler för förskoleverksamhet, utbildningsverksamhet, kulturverksamhet och givetvis för kommersiell service. Det handlar om att gränssnittet mellan hus och stadsrum ska vara aktivt och befolkat.

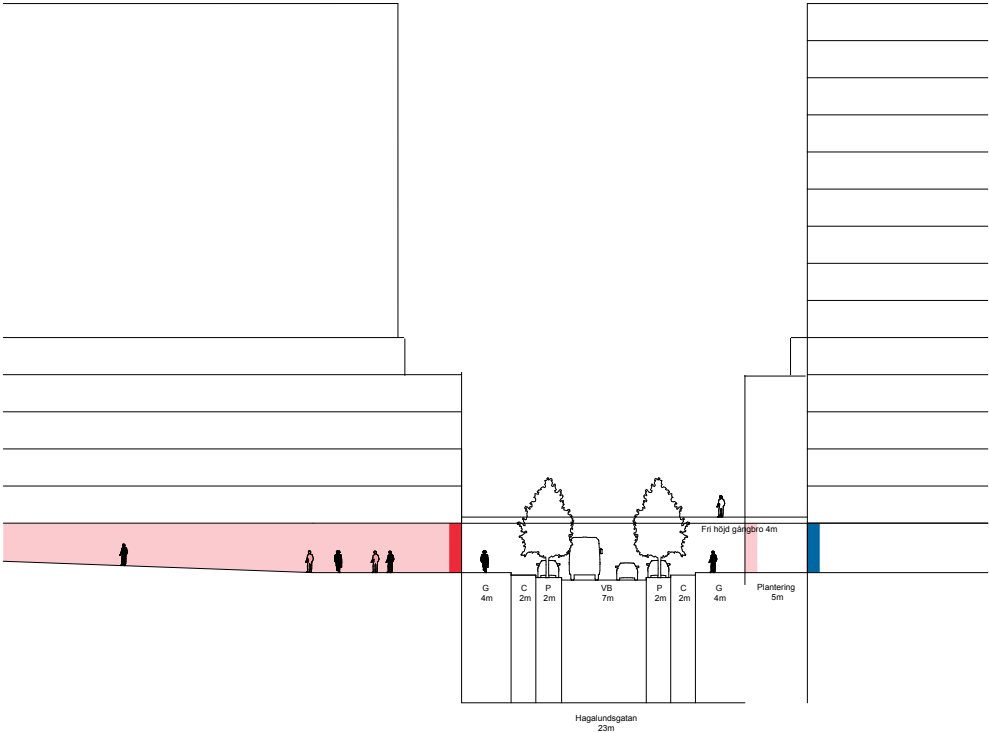
REFERENSBILDER

HAGALUNDSGATAN BLIR STADSGATA

BEFINTLIG SEKTION FÖR HAGALUNDSGATAN VID CENTRUMTORGET

FÖRESLAGEN NY SEKTION FÖR HAGALUNDSGATAN VID CENTRUMTORGET

SPACESCAPE Spacescape AB / Östgötagatan 100 / Box 4700 / SE-116 92 Stockholm / Sweden
Tel +46 8 452 97 67 / www.spacescape.se / info@spacescape.se